

Upravištvu: Ljubljana, Knaftjeva 5
— Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24,
Inseratni oddelek: Ljubljana, Knaft-
jeva ulica 5. — Telefon 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri poš. ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaš-
je iz Kr. Italije in tujemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12,—
za tujemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaftjeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Velika javna dela v vsej pokrajini

Visoki Komisar je določil skoro 90 milijonov za prvo skupino javnih del za kulturne, prometne, kmetijske in higienske naprave

Ljubljana, 5. avgusta.

Na osnovi izrednih kreditov, ki jih je fašistična Vlada določila po Ducejevem odloku, je Visoki Komisar odredil, da se prične in dovrši naslednja javna dela v glavnem mestu in v raznih drugih krajih Ljubljanske pokrajine. — Druga važna skupina dej. se pravkar proučuje in se snujejo načrti. Kakor je v skladu s fašističnim načelom, bodo ta nova dela objavljena šele, ko se bodo začela izvajati.

1. Za univerzo v Ljubljani: a) dograditev vseučiliške knjižnice 2.150.000 lir, b) mineraloški zavod 7.800.000 lir, c) gradbeni zavod 2.750.000 lir, d) kirurški paviljon 190.000 lir, e) dvorana za klinična predavanja 113.000 lir. Skupna vsota 13.083.000 lir.

2. Za splošno državno bolnišnico v Ljubljani: dela za razširitev in izpopolnitev raznih oddelkov in naprav a) pralnica, b) kuhinja, c) kotlarna, d) razširitev paviljona za nalezljive bolezni 8.375.000 lir.

3. Za Galerijo moderne umetnosti v Ljubljani: dovršitev za vsoto 2.745.000 lir.

4. Za šolska poslopja: a) obnova šole v Novem mestu 2.200.000, b) izpopolnitev šole v Smarju 500.000, c) izpopolnitev šole v Globodolu 150.000, d) izpopolnitev šole v Sušju 150.000, e) izpopolnitev šole v Pokojšču 69.000. Skupna vsota 3.069.000 lir.

5. Za javno kopališče v Kozlezi 1 milijon 552.000 lir.

6. Vodna dela: ureditev Ljubljane a) nabava in postavitve zapornice 4 milijone, b) ureditev reke in njenih pritokov v občinah Ljubljana in Vrhnika 4 milijone, c) ureditev potoka Turniščica (prvi del) v občini Dragatuš pri Črnomlju 110.000, d) ureditev potoka Kajevca 160.000, e) ureditev potoka Višnjice (prvi del) v občini Stična 66.000, f) ureditev potokov Senuše in Radulje v občini Skočjan-Sv. Križ 53.000, g) ureditev potokov v pasu Metlika, občina Metlika 240.000, h) ureditev potokov v pasu Grahova, občina Kostanjevica, 340.000. Skupna vsota 8.979.000 lir.

7. Izboljševalna dela: a) nadaljevanje del za izboljšanje Barja 1.083.000, b) ureditev požiralnikov v pasu Čerknica in Planina 160.000. Skupna vsota 1.243.000 lir.

8. Za napeljavno vodovodno: a) vodovod v občini Planina 140.000, b) izpopolnitev vodovoda na Vrhniki 90.000, c) vodovod v Ribnici (drugi del) 94.000, d) vodovod v Suhi Krajinji, za občini Zagradec in Amburs (prvi del) 760.000, e) ureditev kapnice v Velikem Banu, občina St. Jernej, 40.000, f) vodovod v Orehovu, občina Kostanjevica, 30.000, g) izpopolnitev vodovoda v Črnomlju 375.000, h) vodovod v Beli Krajinji za občini Radatovič in Metlika 560.000. Skupna vsota 2.089.000 lir.

9. Za ureditev železniškega omrežja 5 milijonov lir.

10. Za državne ceste: a) končna ureditev ceste Kačja vas-Ljubljana 22.000.000, b) ureditev državnih cest 3.500.000, c) obnovitev mostu čez železniško progo v Logatcu 350.000. Skupna vsota 25.850.000 lir.

11. Za pokrajinske in občinske ceste: a) most preko Ljubljane v Zalogu 1 milijon 180.000, b) obnovitev mostu preko Logašnice v občini Logatec 210.000, c) obnovitev mostu preko Unščice v občini Logatec 135.000, d) obnovitev ceste Žumberk-Radovna vas v okraju novo-mestnem 525.000, e) obnovitev ceste Struga-Vrbovec v občini Kočevje 1.070.000, f) obnovitev ceste Čajnarje-Ravniki 820 tisoč, g) predstavitev pokrajinske ceste II/168 Stari trg-Tanča gora-Črnomelj v občini Črnomelj 550.000, h) predstavitev pokrajinske ceste pri Mali Loki v novo-mestnem okraju 60.000, i) predstavitev pokrajinske ceste II/330 Drašiči-Krmačina v črnomljskem okraju 485.000, j) obnovitev ceste Novo mesto-Hmeljnik-Arnuška vas v novo-mestnem okraju 1.060.000, k) obnovitev mostu v Črnomlju in predstavitev ceste pri Klanfarskem potoku v občini Smihel-Stopiče 340.000, l) cesta Tihoboj-Mirna 100.000, m) cesta Toplice-Urša sela 100 tisoč, n) cesta Sodražica-Nova Štifta 25 tisoč, o) za ureditev pokrajinskih cest 2.960.000. Skupna vsota 9.458.000 lir.

Skupna vsota za vsa javna dela v Ljubljanski pokrajini znaša 81.443.000 lir.

Mestna občina Ljubljana pa je iz dohodkov iz lastne bilance in po navodilih Visokega Komisarja sklenila, da začne in dovrši naslednja javna dela:

Tržnica 1.626.000, zavetišče v Bokalcu (prvi del) 3.800.000, gradnja mostu čez Gruberjev prekop pri Strelški ulici 60.000, kanalizacija v Šubičevi ulici 170.050, tlakovanje Zaloške ceste 270.000, asfaltni hodniki 95.475, tlakovanje cest 384.000, obnovitev tramvajskih tirov 154.000, podaljšanje Šubičeve ulice 390.000, razna občinska dela 110.000, dela za ljubljanski vodovod 330.000, ureditev tivolskega parka 200.000 lir.

Skupna vsota javnih del, ki jih bo izvršila mestna občina, znaša 7.563.925 lir.

V političnem življenju smo vajeni, da je od besede do dejanja precej daleč, primer Visokega Komisarja Ekske. Grazioli pa nam kaže, da včasih tudi izpolnitev prekaša obljubo.

Ko nam je Visoki Komisar po prevzemu svojega mesta v imenu fašistične Vlade zagotovil vsjo pozornost in skrb za razvoj naše pokrajine, je pač malokdo pričakoval, da se bodo stvarna dela za izboljšanje življenja v naši pokrajini začela tako naglo in v tako velikem obsegu. Po

njegovem posredovanju in po Ducejevi dobrohotnosti vstopa del Slovenije, ki je kot Ljubljanska pokrajina priključen Italiji, v novo razdobje delavnosti in procvita. Dobili bomo kulturne, prometne in druge javne naprave trajnega pomena, tako da pozornosti, ki jo uživamo od Italije in njenega Vojde, pač nikoli ne bomo mogli pozabiti. Naše ceste, tako dolgo mačehovski zanemarjane, bodo v kratkem dobile ureditev, kakršno zahtevajo potrebe sodobnega motoriziranega prometa. Naše vseučilišče bo dobilo vrsto novih zgradb, brez katerih doslej ni bilo mogoče svobodno, nemoteno znanstveno delati. V vrsto najpomembnejših kulturnih dogodkov bomo vpisali znatne prispevke, ki jih je Italija zagotovila za dograditev Galerije moderne umetnosti in za izboljšanje šolskih zgradb na deželi. Naša bolnišnica, ki je bila dolga leta predmet upravičenih pritožb, bo dobila nekatere nove važne naprave, a velikega pomena je

zlasti razširitev oddelka za nalezljive bolezni, ki je bil doslej v največji stiski. Živiljskega pomena za našo pokrajino pa so tudi vsa ostala dela, ki jih je odredil Eksk. Visoki Komisar. Posebno nas veseli, da je spoštovanja vredna vsota 81.443.000 lir porazdeljena tako, da bosta nje dobroto v enakih meri uživali metropola in provinca. Načrt novih del nam nudi vzoren primer, kako mora država naglo in učinkovito reševati vprašanja javnega življenja.

Mestna občina Ljubljana je v smislu smernic, ki jih je začrtal Visoki Komisar, po svoje prispevala k obtemu napredku in uvrstila lepo število javnih del, da olepša mesto in da delavcem nudijo dela in kruha. Ljubljana in Slovenija bosta Duceju za njegovo naklonjenost in Eksk. Visokemu Komisarju za veliko, iskreno vnesto, s katero skrbi za našo pokrajino, ostali vedno hvaležni.

Eksc. Grazioli med delavci

Včeraj dopoldne je obiskal Saturnus, kemično tovarno in papirnico v Vevčah — Za izboljšanje higienskih razmer po tovarnah

Ljubljana, 6. avgusta.

V svojem stremeljenju, da pripomore Ljubljanski pokrajini čimprej do normalizacije razmer, si je Visoki Komisar Eksk. Emilio Grazioli že od vsega početka prizadeval, da se pobliže seznanj predvsem z dnevnimi razmerami na deželi, v obrti ali industrijah. Moramo poudariti, da gre delo Eksk. po določenem, pripravljenem načrtu. Najprej so bili na vrsti obiski v vseh delih Ljubljanske pokrajine, obiski, na katerih se je Visoki Komisar seznanil z vsemi podrejenimi predstavniki oblasti in organizacij ter hkrati od blizu, brez posredovanja spoznal življenje našega ljudstva. To so bili obiski, na katerih je Eksk. na široko spoznal vse prebivalstvo pokrajine, spoznal njegovo dobro nravo, njegovo željo po mirnem življenju in veselje za delo. Na teh svojih potih v nekaj zaporednih tednih pa je Eksk. Visoki Komisar marsikje videl tudi mnogo siromaštva, spoznal prenekatero težavo, s katerimi se morajo ljudje boriti. Pri vseh takih prilikah smo spoznali dobro srce visokega predstavnika Vlade, ki je svojo plemenitost vsakokrat izpričal s primerno denarno podporo, katero so prizadeji sprejeli brez posredovanja ravno iz njegovih rok. — Prav tako smo imeli priliko, na teh potih ponovno spoznati odločnost, s kakršno je Visoki Komisar tolikokrat določil potrebne ukrepe za uresničenje načrtov, zastalih v izvedbi. S čudovito bistrrostjo duha se je znal Eksk. vselej poglobiti v najmanjše podrobnosti vsakega problema ter vselej najti hiter in odločen izhod, ki mu v nobenem pogledu ni bilo moči ugovarjati ali osporavati. Moramo ponovno poudariti, da je Eksk. Visoki Komisar povsod, koder je prišel v stik z našim ljudstvom, zapustil najlepši spomin.

Zdaj, ko ima Eksk. Grazioli trdno sliko o življenju in nehanju našega naroda, pa gre njegovo delo za tem, da z iniciativnim posegom v posamezne panoge gospodarstva pripomore čimprej k normalizaciji vsega življenja, to je do urejenega življenja vseh slojev prebivalstva, kolikor je v sedanjih vojnih dneh relativno največ mogoče. Marsikje so že videli dobre sledi te iniciativnosti. V nešteti primerih je dal Eksk. Visoki Komisar toliko dobrih in koristnih pobud, toliko predlogov in splošnih navodil, da se je v marsikaterem podjetju življenje povsem prenovilo. S svojim velikim osebnim vplivom je pripomogel, da so ponovno oživele industrije, ki so morale po prevratnih dneh zaradi pomanjkanja surovin prenehati z delom in odpustiti delavce, drugod je poskrbel za trajen trg odjemalcev itd.

Danes dopoldne si je Visoki Komisar s spremstvom ogledal tri velika podjetja: Saturnus, tovarno pločevinastih izdelkov, kemično tovarno, kjer izdelujejo aluminijev oksid, predposlednja stopnja za pridobivanje čistega aluminija iz bauxita, ter papirnico v Vevčah. V vsakem teh velikih obratov se je Eksk. v podrobnosti zanimal za tovarniške naprave, pogoje dela in možnosti razširjenja oziroma modernizacije obrata. Vselej je se razgovarjal z delavci in njihovimi zaupniki, ki so mu neolepšano prikazali težave življenja. Eksk. Visoki Komisar si je v vsakem podjetju takoj pridobil simpatije delavstva; saj pa je zanje tudi pokazal toliko skrb, toliko razumevanja za njihove težave in toliko trdne volje, pomagati povsod, kjer je potrebno, da so bili delavci prijetno iznenadeni. Doslej pač niso bili vajeni, da bi jim najvišji predstavniki oblasti govorili tako odkrito in človeško.

V obeh prvooimenovanih podjetjih se je Visoki Komisar zavezal posebno za to, da dobe delavci nove, higienske slačilnice, kopalne in jedilnice. Naloga velikih industrijskih podjetij je, da dajejo s takimi sodobnimi napravami delavstvu zgled za snago in higieno. Zato ne gre odlašati z napravo takih potrebnih prostorov, ki naj služijo vsemu delavstvu za to, da mu bo tudi najtežje delo v veselje. Delavstvo naj živi v zavesti, da skrbe podjetja s ta-

kim napravami za njegovo zdravje, ki edino jamči za trajno delovno sposobnost. Kar se tiče imenovanih higienskih in sanitarnih naprav, je bil Eksk. kar naj-

Kočljiv položaj sovjetske vojske

Tako pri Smolensku kakor tudi pred Kijevom so obkoljene velike skupine sovjetske vojske

Stockholm, 6. avg. d. Položaj na vzhodni fronti, ki se je pretekli teden zaradi nezadostne preglednosti zdel nekoliko ugodnejši za sovjetsko vojsko, se je v zadnjih dneh ponovno zelo poslabšal ter se mora na kijevskem frontnem odseku, kakor tudi na področju pri Smolensku smatrati kot skrajno kočljiv za sovjetsko-ruske čete.

Kakor je bilo že objavljeno v danes izdanem izrednem nemškem komuniketu, je velika uničevalna bitka na področju pri Smolensku praktično zaključena in sicer z velikanskimi izgubami za sovjetsko vojsko. Več stotisoč sovjetsko-ruskih vojakov in ogromno vojnega materiala je bilo izločeno iz sovjetske obrambe pred Moskvjo. Na tem področju si preostale obkoljene sovjetske enice s skrajnimi silami prizadevajo prebiti se skozi nemški obroč, pri čemer pa imajo komaj še kaj upanja v uspeh. Borbe se na področju pri Smolensku še nadaljujejo, toda sovjetski odpor je že močno oslabil.

Na področju pri Kijevu napreduje nemška ofenziva z nezmanjšano silo in naglico, tako od Korostena severozapadno od Kijeva, kakor tudi od mesta Beljaja Čerkovo južno od Kijeva. Med obema klinoma, ki ju Nemci zabijajo s teh dveh izhodišč proti vzhodu, so zajete zelo močne skupine sovjetske pehote in tankovskih odredov, ki imajo le še zelo tesen prostor na razpolago za umik proti vzhodu. Toda tudi ta poslednja vrzel v nemških obkoljevalnih kličah se od ure do ure bolj oži in je ves glavni del Budjonjeve vojske pred Kijevom v enaki nevarnosti, kakor so bile čete maršala Timošenkina pri Smolensku. Maršal Budjoni, ki nima več mnogo upanja za reden umik, skuša s silovitimi protinapadi rešiti svoj položaj, ker pa je onemogočen pristop novih rezerv sovjetske vojske v sprednje bojne črte, ni mnogo upanja, da bi se njegove čete rešile zajetja in uničenja.

Na leningradskem bojnem področju so nemške čete napredovale nadalje proti železniški progi Leningrad—Vitebsk. Sovjetsko-ruske čete, ki imajo vzhodno od Porhova vrsto dobro utrjenih obrambnih črt, so bile vržene na zadnje utrjene črte in tem sistemu. Nemške čete, ki prodirajo na Estonskem, so ponovno napredovale vzdolž železniške proge Reval—Narva.

V finko-nemški ofenzivi, ki pritiska proti Leningradu s severa tako na Karelski ožini kakor tudi ob vzhodni obali Ladokškega jezera, je bilo včeraj le nekaj manjših borb, v katerih so Finci sovjetske čete potisnili globlje proti jugu ter zaplenili mnogo vojnega materiala.

Nemški uspeh pri Smolensku

Berlin, 6. avg. d. Nemško vrhovno vojno poveljništvo objavlja danes v posebnem komuniketu, da se je velika obkoljevalna in uničevalna bitka pri Smolensku končala z nemško zmago. Nemci so zajeli 310.000 sovjetsko-ruskih ujetnikov, zaplenili 3205 tankov in drugih oklopnih vozil, 3120 topov ter množino vsakovrstnega drugega vojnega materiala.

Bombardiranje Cipra in Malte

Letalski napadi na sovražnikova oporišča v Cirenaiki
Dve angleški letali sestreljeni nad Bengazijem

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil danes naslednje 428. vojno poročilo:

Oddelki Italijanskega letalstva so v noči na 5. avgust bombardirali letališče v Nicosiji (Ciper) ter v noči na 6. avgust pomorsko oporišče La Valetto na Malti.

V severni Afriki na tobruški fronti delovanje topništva. Italijanska izvidniška letala so napadla vojaške objekte v Tobruku in Marsa Matruh, luko v Sidi el Baraniju in letališče v Fuki.

Sovražna letala so metala bombe na Bardio, Derno, Bengazi in Misurato. Povzročena je bila le manjša škoda. Med do-

mačim prebivalstvom je bila ena oseba ubita, pet pa ranjenih.

Med nasprotnikovim napadom na Cirenaiko, omenjenem v vojnem poročilu št. 426, je protiletalska obramba v Bengaziji sestrelila dve sovražnikovi letali, ki sta se zrušili v morje.

V vzhodni Afriki je bilo področje Gondarja ponovno izpostavljeno britanskim letalskim akcijam. Povzročene je bilo nekaj škod v delavnicah; dve osebi sta bili ubiti, 10 pa ranjenih. Pri Uolcheftu in na sedlu Kulkvabert so italijanski oddelki izvršili drzne sunke in preganili sovražnikove enidine, ki so se skušale približati našim postojankam.

prijetneje presenečen v vevški papirnici. To podjetje je menda v vsej pokrajini edino, ki zglede skrbi za svoje delavstvo. Delavstvo ima na razpolago moderno urejene slačilnice, jedilnice, kopalnice, zborovalnice in sportno kopališče na prostem z bazenom olimpijskih izmer. Kopalnice za delavstvo, ki jih je v velikem številu, so prav luksuzno opremljene in bi se s tako ponašalo tudi najodličnejše stanovanje. Pa tudi na splošno so vsi tovarniški objekti vevške papirnice tako sodobno zgrajeni, da je užitek delati v takih prostorih. Naj bi se podjetniki, ki bodo za svoje delavstvo gradili potrebne naprave, ogledali, kako je v tem pogledu poskrbljeno v Vevčah. — Kakor v prvih dveh obratih, se je Eksk. Visoki Komisar tudi v papirnici porazgovarjal z delavstvom in njegovimi zaupniki, ki so mu prikazali svoje želje.

Po končanem obisku v treh velikih industrijskih podjetjih, ki je trajal do pol dneva, si je Visoki Komisar ogledal še

vevško hidrocentralo v starem gradu na Fužinah.

Visoki Komisar v vojaški bolnici

Ljubljana, 6. avg.

Po včerajšnjem obisku Narodne tiskarne se je Visoki Komisar Eksk. Emilio Grazioli odpeljal v vojaško bolnico, kjer so ga sprejeli upravnik bolnice in višji oficirji, med njimi tudi zastopnik divizijskega poveljnika, ki je bil službeno zadržan. Eksk. Grazioli si je podrobno ogledal vse oddelke. Vedno iznova se je ustavljal ob bolniških posteljah, se razgovarjal z bolniki in kazal živo zanimanje za njihovo zdravstveno stanje in njihove družinske razmere. Ogledal si je tudi operacijske sobe in ambulante. Iz vojaške bolnice, kjer je bil med nameščenci in bolniki enako toplo sprejet, se je vrnil na Visoki Komisarjat.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 6. avg. d. Z merodajne finske vojaške strani je bilo sinoči objavljeno naslednje uradno poročilo o položaju na finkem bojišču:

Na srednjem odseku finske vzhodne fronte so napadi finskih oddelkov v našem zaletu v smeri proti murmanskim železniški progi napredovali še 140 km globoko na sovjetsko-rusko ozemlje.

Severozapadno od Ladoškega jezera se je sovjetsko-ruski protinapad, izvršen z močnimi silami, izjalovil s hudimi izgubami za napadalce. Trije rdeči bataljoni so bili docela uničeni. Zaplenjenih je bilo mnogo težkih topov, metalcev min in oklopnih voz.

Na obali Finskega zaliva je sovražnik izvršil močan razbremenjevalni napad, ki pa je bil prav tako odbit s hudimi izgubami za sovjetsko-rusko vojsko. Finsko letalstvo je vzhodno od Ladoškega jezera uspešno napadalo sovražnikova premikala gibanja v zaledju. Aktivnost rdečega letalstva nad operacijskim področjem Finske je skoraj popolnoma prenehala in sicer brzokone zaradi tega, ker primanjkuje sovjetski vojski lovskih letal, brez katerih si nasprotnik ne upa več pošiljati v akcije svojih bombnikov. Spušcanje posameznih sovjetsko-ruskih padalcev za bojno črto z namenom, da bi izvrševali sabotažna dejanja, se je tudi znatno zmanjšalo, vsekakor po spoznanju, da so imeli pri takih akcijah 100% izgube.

Helsinki, 6. avg. d. K uradnemu finkemu vojnomu poročilu je bil naknadno izdan še naslednji dodatni komuniket:

Vojaške operacije se na vseh frontnih odsekih nadaljujejo po načrtu. K seznamu zaplenjenega vojnega materiala, ki je bil objavljen 4. avgusta, je treba priležati še naslednji vojni plen: 13 topov po 6 col, 24 možnarjev in dva protiletalska topova. Finci so zasedli neko sovjetsko-rusko kamzato, ki so jo našli v brezhibnem stanju z vsem materijalom in orožjem. Nadalje so finske čete zaplenile nekaj tankov ter sovražnikovih oklopnih vozil, 10 tovornih avtomobilov, 16 traktorjev, 70 konj, 39 vsakovrstnih voz, 1 lokomotivo in 16 vagonov.

Hud letalski napad na Moskvjo

Helsinki, 6. avg. d. Nemško letalstvo je v noči na sredo vnovič hudo napadlo Moskvjo. Davi objavljeno sovjetsko-rusko uradno poročilo pravi, da je bil napad izvršen v več zaporednih valovih, pripominja pa kakor običajno, da je protiletalska obramba sovjetske prestolnice večino nemških letal zadržala in da je le posameznim aparatom uspelo prileteti nad mesto ter odvračati bombe. Rusko poročilo to pot priznava, da je izbruhnilo na moskovskem področju večje število požarov ter da je bilo mnogo poslopij porušeno. Iz tega priznanja sovjetskega uradnega poročila se lahko sklepa, da je bil tokratni nemški letalski napad zelo velikega obsega.

Berlin, 6. avg. d. Nemško letalstvo je včeraj napadlo sovjetsko-ruske ladje v lukij Nikolajev ob izlizu reke Bug v Črno

morje. Neka sovražnikova 6000 do 7000-tonska ladja je bila zadeta od bombe in se je potopila. Tri druge ladje s skupno tonazno 8000 ton so bile zažgane. Neka tovarna ladja s približno 5000 tonami je bila tako hudo poškodovana, da se lahko smatra za izgubljeno.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 6. avg. Vrhovno vojno poveljništvo je objavilo danes naslednje poročilo:

O uspešnih operacijah na vzhodu je bilo v teku današnjega dneva že poročano v posebnih poročilih.

Močni oddelki bojnih letal so v noči na 6. avgust ob dobrem razgledu odvrli na vojaške naprave v Moskvi mnogo ton rušilnih bomb in na desetstisoče zažganih bomb. Zadetki in številni požari so pokazali uspehe teh napadov.

Ob angleški vzhodni obali je letalstvo uničilo 6000-tonski tovarniški parnik in hudo zadelo še drugo trgovsko ladjo. Druga bojna letala so zadnjo noč bombardirala z dobrim učinkom pristaniške naprave na severovzhodu in na vzhodu otoka. Nadaljnji letalski napadi so bili usmerjeni na več letališč.

V severni Afriki se je v noči na 4. avgusta zrušil v ognju nemško-italijanskega topništva ponovni angleški polzok za Izpad iz Tobruka. Sovražnik je imel hude krvave izgube in je izgubil mnogo ujetnikov.

Sovražnik je metal zadnjo noč na razne kraje zapadne in jugozapadne Nemčije, predvsem na Karlsruhe in Mannheim, rušilne in zažigalne bombe. Med civilnim prebivalstvom so bile žrtve, mrtvi in ranjeni. Protiletalsko topništvo in nočni lovci so sestrelili 8 izmed napadajočih angleških bombnikov.

Novi guverner egejskih otokov

Rim, 6. avg. s. Namesto armijskega generala Hektorja Bastica je bil imenovan admiral eskadre Imigo Campioni za guvernerja italijanskih otokov na Egejskem morju in za poveljnika tamkajšnjih Oboroženih sil.

Povratek predsednika Inenija v Ankaru

Ankara, 6. avg. d. Predsednik turške republike Ismet Inenli, ki se je doslej mudil v svoji letni rezidenzi, se je danes vrnil v Ankaru.

Parlamentu je bil predložen zakonski načrt, s katerim se za 25% zvišujejo dotacije osebu turških diplomatskih zastopstev v Veliki Britaniji, Zedinjenih državah in Sovjetski uniji. Zakonski načrt utemljuje to zvišanje zaradi negotovosti življenja v teh državah. Razen tega določa tudi zvišanje staleža turških diplomatskih zastopstev v nekaterih drugih državah.

Razmejitevna komisija na Reki

Zagreb, 6. avg. d. Po sporazumu med hrvatsko in italijansko vlado je bila Reka določena za permanentni sedež italijansko-hrvatske razmejitelne komisije.

Angleško-sovjetsko vojaško sodelovanje

Anglija zahteva, da mora sovjetska vojska brezpogojno braniti črto Moskva-Harkov-Sevastopol

Berlin, 6. avg. (DNB) Sovjetsko-ruski poslanik v Londonu Majski je imel v zadnjih dneh več razgovorov z britanskim zunanjim ministrom Edenom. Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, je v teku teh razgovorov Anglija postavila zahtevo, da mora sovjetsko-ruska vojska brezpogojno držati obrambo na črti Moskva-Harkov-Sevastopol in sicer zaradi tega, da se zavaruje vojni-gospodarsko izredno važno področje ob Kavkazu. Poglavitni vzrok te angleške zahteve je po mnenju poučenih krogov po vsej verjetnosti ta, da bi Velika Britanija za vsako ceno rada preprečila nemškimi četami dostop do sovjetsko-ruskih petrolejskih področij ob Kavkazu. V svojih razgovorih s sovjetskimi poslanikom Majskim je angleški zunanji minister Eden izjavil, da bi v primeru potrebe Anglija lahko vrgla v obrambo tega področja tudi svoje letalstvo, ki je sedaj v Siriji. Kakor izjavljajo v omenjenih angleških poučenih krogih, sta se

Eden in Majski nadalje razgovarjala tudi o raznih drugih vprašanih vzajemnega vojaškega sodelovanja med Sovjetsko unijo in Veliko Britanijo. Pri tej priliki je Majski ponovno iznesel staro rusko zahtevo po svobodnem in neposrednem pristopu na Sredozemsko morje. Kakor vedo povedati v omenjenih angleških krogih, je zunanji minister Eden izjavil sovjetskemu poslaniku, da bo v tem pogledu odgovor angleške vlade po vsej priliki pritrilen.

New York, 6. avg. d. Londonski dopisnik lista »New York Post«, William Stoneman, poroča iz Londona, da se tamkajšnji vsakovrstne verzije o vojaškem sodelovanju med Veliko Britanijo in Sovjetsko unijo. Stoneman pravi, da smatrajo v merodajnih londonskih krogih celo za možno, da bi utegnili Anglija poslati direktnega stika s Sovjetsko unijo po kopnem preko perzijskega ozemlja.

Ameriška pomoč Sovjetski Rusiji

Neomejen izvoz iz Zedinjenih držav za obrambne potrebe Sovjetske zveze

Washington, 6. avg. -n. — Državni podtajnik Sumner Welles je sporočil, da so Zedinjene države izdale neomejeno dovoljenje za izvoz obsežne serije materiala, ki ga potrebuje Sovjetska Zveza za svojo obrambo. Obenem je bila rusko-ameriška trgovinska pogodba podaljšana za eno leto. Sumner Welles je nadalje izjavil, da Zedinjene države razmišljajo o možnosti, kako bi olajšale Sovjetski Zvezi varen pomorski prevoz v Ameriki nakupljenega materiala. Sovjetski poslanik Umanjski je odgovoril na to sporočilo z noto, v kateri izreka zahvalo za ameriško pomoč in izraža upanje, da bodo ameriške dobave materiala primerne ogromnemu boju, v katerega je vstopila Rusija. Iz Londona poročajo, da je zunanji minister nominalne norveške vlade Trugve Lie obiskal sovjetsko poslanstvo in izmenjal z veleposlanikom Majskim noto o obnovi diplomatskih odnosov med Moskvo in no-

minalno norveško vlado v Londonu.

Kakor poroča »New York Times«, je skala novih dopolnilnih davkov, ki jo je odobrila zbornica, po izjavi nekaterih poslancev na težja, kar jih je kdaj kakšna civilna država naložila svojim državljanom. Predlog o silnem povišanju davkov, ki pride septembra v senatno diskusijo, določa dohodke v znesku 3.206.200.000 dolarjev, namreč 300 milijonov dolarjev manj, kakor je vseh federalnih dohodkov.

Ker je vlada odredila revizijo vseh zalog japonske svile se je popolnoma ustavila proizvodnja ženskih nogavic, ki so bile skoraj do 90% izdelane iz japonske svile, katere uvoz je bil sedaj ustavljen. Zaradi tega so tako zelo poskočile cene svilenih nogavic. Mnogoč žensk so v vseh mestih Zedinjenih držav naveličale na trgovine in razgrabile zadnje razpoložljive zaloge. Pri tem je prišlo do posameznih incidentov.

Japonske priprave za vojaške akcije

Milijon vojaških rezervistov vpoklicanih

New York, 6. avg. d. Kakor poročajo iz zanesljivega vira v Sanghaju, je bilo v mesecu juliju na Japonskem poklicanih pod orožje približno milijon nadaljnjih vojaških rezervistov. Ta čas gredo iz Japonske veliki vojaški transporti tako proti severu kakor tudi v južno stran. Očitno predstavljata cilj teh transportov na eni strani sovjetska meja, na drugi strani pa meja med Francosko Indokino in Siamom. Po mnenju dobro informiranih Sanghajskih krogov pa nikakor ni pričakovati kakšne takojšnje akcije Japonske proti Sovjetski uniji, marveč bi se Japonska za tako akcijo odločila šele potem, ko bi sovjetska vojska doživela vojaški poraz na zapadu. Po mnenju gotovih vojaških krogov utegne imeti Japonska v načrtu morda nov bliskovit udar proti Gangkajskovi Kitajski, v prvi vrsti proti birmanjski cesti, ki jo hoče Japonska spraviti pod svojo kontrolo, še preden bi obljubljena pomoč iz Amerike dejansko prispela v Cunking. V teh vojaških krogih sodijo, da bo v tem primeru Japonska udarila najbolj verjetno preko Pakhoja, Nanninga in Junana. Sporedno s to akcijo bi se pričela tudi japonska ofenziva v severni Kitajski, Japonska naj bi po mnenju teh krogov na ta način energično zaključila kitajski konflikt.

Stockholm, 6. avg. d. Po informacijah iz Londona so v britanskih službenih krogih najstrožje rezervirani glede vsakršnega tolmačenja možnosti, da bi prišlo do kakih vojaških ali pomorskih akcij na Daljnem vzhodu. Kakor je bilo mogoče

zvedeti, smatrajo v kitajskih diplomatskih krogih v Londonu, da se položaj v Siamu z vso naglico razvija v smeri skrajne napetosti.

Manilla, 6. avg. d. Po informacijah tukajšnjih ameriških krogov so v zadnjem času dospela v britansko pomorsko in letalsko oporišče Singapur nova močna ojačenja vojaštva in vojnih potrebščin. V tukajšnjih ameriških krogih računajo z možnostjo, da bo Velika Britanija morda skušala okupirati nekatere strateško važne točke v Siamu z namenom, da prehitijo Japonce. V tukajšnjih krogih sodijo, da utegne Siam morda že v najkrajšem času postati na Daljnem vzhodu enaka dežela, kakor je bila Poljska v Evropi ob izbruhu sedanje vojne.

Sanghaj, 6. avg. d. Iz Bangkoka je dospelo semkaj službeno sporočilo, da je siamsko vojno ministrstvo osnovalo poseben generalni štab svojih vojnih sil v vzhodnih siamskih pokrajinah, ki jih je Siamu nedavno odstopila Francoska Indokina. Sedaj siamskega vrhovnega vojnega poveljstva bo v mestu Battanbang, ki je 55 km od vzhodne meje Indokine, kamor so večerj prišle japonske čete.

Sanghaj, 5. avg. v. Vest, da bo Siam priznal državo Mandžukuo in nankinško vlado, smatrajo za dokaz, da bo Siam prav kakor Indokina sodeloval z Japonsko. Anglo-ameriški krogi poudarjajo, da bo iz birmanškega oporišča mogla Japonska dokončno prekiniti ojačenja, ki jih dobiva po tej poti Gangkajsek.

Rooseveltove intrige proti Portugalski

Izigravanje Brazilije za ameriško zasedbo Azorskih otokov

Rim, 5. avg. n. Senzacionalna vest »Times Herald Tribune«, da je vlada Zedinjenih držav zaradi energičnega odpora Portugalske ponudila Braziliji protektorat nad Azori, je izzvala številne komentirje. Evropski mednarodni krogi vidijo v tem dejanju nov maneuver za razširjenje ameriške moči pod zvijačnim videzom varovanja miru. Potek te zavije opisujejo v omenjenih krogih takole:

Potovanje predsednika Carmona na Azorske otoke in odlična beseda, ki jo je izpregovorila Portugalska, sta preprečila Belo hišo, da bi sleherni potkus posnemanja islandskega udara nujno izzval oborožen spopad s Portugalsko, ki ima za seboj slavno zgodovino in se z njo po pravici ponosa. Zato ima Portugalska večji čut časti kakor ga kažejo islandski ribiči.

Za Portugalsko stoji tudi španija, ki je s svojo sosedo solidarna v vsem, kar se tiče obrambe interesov Iberskega polotoka. Za španijo pa stoji vsa ostala, z Osjo zvezana Evropa. Dogodki, ki so v zvezi z zasedbo Islandske in z bojem zoper boljševizem, so Belo hišo preprečili, da neka-tera nasilna dejanja z njene strani samo pospešujejo proces evropske solidarnosti zoper Zedinjene države. Zamilsel, da se Bela hiša poslužuje zoper portugalske interese Brazilije, kaže v značilni obliki judovski izvor. Preden jo je sprejel Roosevelt, sta jo skuhala v svoji glavi njegova svetovalca Baruch in Rozeman.

Odkritje »Times Herald Tribune« kaže očitno stremljenje Zedinjenih držav, da bi zapeljale v svetovni konflikt tudi južno-ameriške republike. Tako bi se mogle Zedinjene države posluževati njihovih strateških oporišč in surovin. Ameriški imperializem upira svoje poglede na razne točke v Venezueli, Braziliji, Urugvaj, na argentinski obali, v Magelanski ožini, v Čileju in v Peruju. Washington bo uporabljal vse mogoče zvijače, da s hinavskimi sredstvi doseže svoje cilje, preden bo dokončno snel svojo masko in vrgel na mizo karte senatorja Clarka. Prijateljski odnosi, ki obstoje med Portugalsko in Brazilijo, prav kakor med španijo in južnoameriški državami, so Rooseveltu že dolgo trn v peti. Nič mu ni prav, da se južnoameriške države ne vedejo s tisto vazalsko uslužnostjo, ki bi si jo želela severnoameriška

oholost, saj je znano, da v Severni Ameriki gledajo s prezirom na manjvredne južnoameriške narode, ki ne govorijo angleško. Malo verjetno se zdi, da se bo prezident Vargas dal vplivati od Rooseveltovih idej in da bo hotel nakopati Braziliji odgovornost za prvo južnoameriško sovražno gesto zoper Evropo. Še manj je verjetno, da bo storil to zoper tisto Portugalsko, s katero so Brazilijo vedno vezali zapni odnosi jezika, kulture in skupnih spominov na slavno preteklost.

Evropski politični krogi nadalje mislijo, da cinčni račun Bele hiše, kako naj bi težave, v katerih tiči Anglija, izkoristila za razširjenje ameriškega gospostva, ne prija mentaliteti latinskih narodov Amerike, ki imajo drugačne pojme o časti, o sorodstvu in o prijateljstvu. Rooseveltova ideja, da ponuja drugim to, kar ni njegovo, kakor je storil v primeru brazilskega protektorata nad Azori, kaže vse tradicionalne znake angleškega pojmovanja politike. Na tej podlagi bo težko zgraditi panamerikanizem. Severni Američani so tudi v tem primeru pokazali eno svojih starih psiholoških napak, ki so zakrivila ves njihov neuspeh v duhovnih in čustvenih odnosih z latinskimi delom Amerike.

Portugalska za obrambo svojih kolonij

Horta (Azori), 6. avg. d. Na svojem potovanju po portugalskih kolonijah je predsednik Portugalske Carmona večerj prispel v Horta na otoku Fayal v skupini Azorskih otokov. Predsednik Carmona je imel v okviru svečanega sprejema kratek govor, v katerem je izrazil trdno odločenost Portugalske braniti svoja kolonijska posestva. Naglasil je, da Portugalski nobene žrtve ne bodo pretežke, ako bo treba braniti čast in dostojanstvo države ter se upreti vsakršni grožnji morebitnega napada na Azorske otoke.

Vojno področje v Egiptu

Carigrad, 6. avg. d. Kakor poročajo iz Kaira, je guverner Aleksandrije proglasil za vojno področje vse ozemlje med železniško progo, ki teče ob jezeru Mariut in prekopom Mahudže.

Letalski boji na zapadu

Stockholm, 6. avg. d. Davi objavljeno poročilo angleškega letalskega ministrstva pravi, da je bilo delovanje nemškega letalstva nad Anglijo včeraj in preteklo noč zelo majhnega obsega, da pa so britanska letala s svoje strani v noči na srednjo bombardirala mesta Mannheim, Frankfurt, Karlsruhe in več drugih mest v zapadni in jugozapadni Nemčiji.

Angleška letala nad Nemčijo

Berlin, 6. avg. d. V noči na sredo so britanski bombniki preleteli področje južnozaprane Nemčije. Kakor je bilo davi objavljeno s merodajne nemške strani, so angleški bombniki metali na razne kraje rušiline in zažigalne bombe. Bombe so zalede in poškodovale v prvi vrsti nekaj stanovanjskih poslopj. Na nekaj točkah so bili zažene tudi požari. Med civilnim prebivalstvom so nočni napadi zahtevali nekaj mrtvih in ranjenih. Nemška protiletalska obramba je sestrelila šest sovražnih letal.

Berlin, 6. avg. d. Katoliškim škofom v Nemčiji je bilo včeraj z merodajne nemške strani sporočeno, da bo nemška država povrnila vso škodo, ki je bila zaradi britanskih letalskih napadov povzročena na katoliških cerkvah, kakor tudi na drugih poslopjih, pripadajočih katoliški cerkvi na področju Nemčije. Sporočilo, ki so ga prejeli nemški katoliški škofje, pripominja, da so doslej sicer skoraj vse bodisi mestne bodisi podeželske občine v Nemčiji prispevale z denarnimi sredstvi za popravilo nastale škode, da pa bo v bodoče celotno škodo, ki je bila povzročena ali pa bo še povzročena, prevzela na svoje breme nemška država. V zvezi s tem sklepom pojasnjujejo z merodajne nemške strani, da je bilo samo letos v mesecu juliju v Nemčiji ob angleških letalskih napadih porušeni ali vsaj poškodovanih 25 katoliških cerkva.

Anglija ne bo omilila blokade zasedenih dežel

Stockholm, 6. avg. d. Kakor je v okviru včerajšnje debata v angleškem parlamentu izjavil britanski minister za vojno proizvodnjo Hugh Dalton, britanska vlada tudi sedaj ne misli na to, da bi omilila blokado dežel svojih bivših zaveznikov, ki so zasedene po nemških četah. Na vprašanje poslancev v parlamentarni debati je minister Dalton izjavil, da mora Nemčija pač sama rešiti problem prehrane tistih ozemelj, ki jih je zasedla nemška vojska. Pripomnil je, da britanska vlada smatra, da ni v položaju, da bi mogla blokado teh dežel omiliti.

Razdelitev železniškega parka bivše Jugoslavije

Zagreb, 6. avg. s. Na Dunaj je odpotovala hrvatska železniška delegacija, ki se bo udeležila konference za razdelitev železniškega parka bivše Jugoslavije. Hrvatski listi pripominjajo, da je Srbija tik pred vojno umaknila iz Hrvatske najboljše železniške stroje in vagonne. Obenem naglašajo, da bo ta mednarodna konferenca prva, na kateri bo službeno zastopana tudi hrvatska država.

Zarotniški proces v Sofiji

Sofija, 6. avg. s. Tu se je zaključila preiskava v zadevi 21 Bolgarov in 4 tučev, ki so bili aretirani zaradi zarote proti državi. V smislu obtožnice so se še pred razsulo bivše Jugoslavije kompromitirali na ta način, da so v prilog Anglije in Jugoslavije prizadevali spraviti na oblast znanega revolucionarja Dimitrova. Državni tožilec je zahteval za vseh 25 obtožencev, med katerimi je tudi bivši načelnik tiskovnega urada angleškega poslanstva v Sofiji Norman Daves, smrtno kazen. Proces bo v septembru.

Sofija, 6. avg. d. Po semkaj dospelih informacijah je zelo verjetno, da se mudi šef vojskne in sabotažne organizacije, ki je delovala v Bolgariji, Dr. Georgije Dimitrov, sedaj v Londonu. Dr. Dimitrov je bil skupaj z 31 svojimi tovariši zaradi sabotažnih in vohunskih akcij obsojen na smrt, pa je lani aprila pobegnil iz Bolgarije v bivšo Jugoslavijo.

Dobava mleka

Ljubljana, 6. avgusta.

Prehranjevalni zavod Vloškega Komisarata poziva vse živinorejce na področju mesta Ljubljane, ki dobavljajo mleko neposredno svojim strankam ali prekupcem, da se zglašajo najpozneje do sobote dne 9. t. m. dopoldne med uradnimi urami pri Prehranjevalnemu zavodu odseku za mleko. Gosposka ul. 12, kjer bodo dobili formulare prijav za proizvodnjo in porabo mleka ter prejeli potrebna navodila.

Prehranjevalni zavod opozarja, da bodo za bodočo oddajo in prodajo mleka potrebne posebne legitimacije, katere bodo izdane samo osebam, ki bodo pravilno izpolnile navedene prijave.

Komunistični incidenti v Zagrebu

Kako je bil izvršen napad na ustaške vseučilišnike v botaničnem vrtu

Trst, 6. avg. v. O incidentih v Zagrebu poroča tukajšnji »Piccolo«, da so jih povzročili teroristi in komunisti. Zdi se, vendar pa vest še ni potrjena, da je v teh spopadih padlo več članov ustaške organizacije. Spopadi pa so bili sporadični in kaže, da so jih organizirali četniki, ki jim je uspelo, da so se vtihtali v mesto. V glavnem je prišlo do spopadov okrog polnočnega, ko se je slišalo v smeri postaje močno streljanje.

Zadeva se je razvijala takole: Oddelek vseučiliških ustaških milicijev je bil v bližini botaničnega vrta pred Dijskim domom presenečen od bomb, ki so jih vrgli v botaničnem vrtu skriti teroristi. Milicijni so odgovorili s puškami in revolverji. Medtem so iz bližnje vojašnice iz drugih delov mesta prihiteli na pomoč ustaši in policija. Med milicijni je bilo 28 ranjenih. Ranjence je danes obiskal na kliniki, kamor so jih prenesli, glavniki Dr. Pavlič.

Vojaštvo in policija sta takoj blokirala

Gospodarstvo

Ameriške državne finance

S 1. julijem se je v Zedinjenih državah pričelo novo proračunsko leto. Izdatki zaklada še niso končno določeni in so predvideni v višini 22,3 milijarde dolarjev; od tega zneska bi odpadlo 15,5 milijarde dolarjev za namene oboroževanja. Za leto 1940-41 so bili izdatki predvideni v višini 12,7 milijarde dolarjev, dohodki pa v višini 7,6 milijarde dolarjev. Od izdatkov bo odpadlo po novem proračunu 6 milijard dolarjev za oboroževanje. H gornjim številkam objavlja »Kölnische Zeitung« komentar, iz katerega posnemamo naslednje:

Proračunsko leto 1940-41, ki je pravkar preteklo, je bilo enajsto leto z deficitom. Od 30. junija 1930, ko se je končalo proračunsko leto 1929-30, Zedinjene države niso imele več izravnane državnega proračuna. Že v teh 11 letih se je ameriški državni dolg povečal od 16,2 na 49 milijard dolarjev in se je torej potrojil. Ta ogromna zadolženost je bila v zvezi z velikimi izdatki za omiljenje gospodarske krize in za oživljenje gospodarstva v znamenju »New Deals«. Tudi v primeru iz zadnjega svetovno vojno je sedanji ameriški proračun dosegel astronomske številke, saj so bili izdatki v pravkar zaključenem letu 1940-41 že tako veliki, kakor v prvem letu po vstopu Zedinjenih držav v svetovno vojno. Celotno v drugem letu svetovne vojne so dosegli izdatki Zedinjenih držav le 19 in pol milijard dolarjev, medtem ko je za novo proračunsko leto predvidenih kakor rečeno, 22,3 milijarde dolarjev. Čeprav računata ameriški zakladni urad, da bodo z uvedbo novih davkov redni dohodki v novem računskem letu dosegli preko 12 in pol milijard dolarjev, je računati s primanjkljajem skoro 10 milijard dolarjev, kar bo povzročilo nadaljnje povečanje ameriškega zveznega dolga na skoro 60 milijard dolarjev.

V nasprotju z načinom financiranja med svetovno vojno namerava ameriški zakladni urad sprito napetega položaja državnih financ že sedaj znatno povišati davke. Medtem ko so v drugem letu po vstopu

Zedinjenih držav v svetovno vojno davčni dohodki dosegli le nekaj nad 5 milijard dolarjev (pri skupnih izdatkih v višini 18,5 milijarde dolarjev), namerava sedaj zakladni urad s privijanjem davčnega vijaka iztisniti fantastično vsoto 13,3 milijarde dolarjev, tako da bi za dobro polovico vseh izdatkov našel kritje v davčnih dohodkih. K takim ukrepom so že sedaj prisiljene Zedinjene države, čeprav se odkrito še niso vpletle v vojno in čeprav se ni bistveno povečala osnova za pobiranje davkov.

V načrtu novega proračuna so izdatki za oboroževanje predvideni v višini 6 milijard dolarjev (v sedanjem proračunu v višini 1,6), kar pa nudi le nepopolno sliko celotnih izdatkov za oboroževanje, ki so v zadnjih mesecih narasli na preko 800 milijonov dolarjev mesečno nasproti 500 milijonom v začetku leta 1941. In povprečno 177 milijonov v prvem mesecu preteklega proračuna, to je julija lanskega leta. Sedanjim izdatkom za oboroževanje bi ustrežal letni znesek v višini okrog 10 milijard dolarjev.

Ameriškiemu zakladnemu uradu doslej ni uspelo bistveno znižati ostalih izdatkov v korist izdatkov za oboroževanje. V novem proračunskem letu so nevojaški izdatki predvideni celo v večjem znesku, kakor v pravkar preteklem finančnem letu. Čeprav se je od izbruha vojne zaposlenost povečala za 25% in je industrijska produkcija narasla za 50%, vsota izplačanih mezd pa zaradi njih povišanj celo na 60%, je v proračunu še vedno predviden izredno visok znesek 1285 milijonov dolarjev za brezposelno skrbstvo, to je za 192 milijonov dolarjev manj nego v prejšnjem letu. Podatki novega proračuna so vzbudivši v ameriški javnosti razumljivo vznemirjenje. Naglo rastoča zadolženost povzroča vzporedno naraščanje izdatkov za obrestovanje in amortizacijo državnega dolga, ki so v novem proračunu predvideni v višini 1110 milijonov dolarjev.

Naselitev Bolgarov

v Južni Srbiji in Traciji

Bolgarija se je po zasedbi Tracije in de la Južne Srbije povečala po površini in številu prebivalstva približno za eno tretjino. Zasedeni del Južne Srbije obsega 26.000 km² in 1,5 milijona prebivalcev, zasedeni del Tracije in Grške Makedonije pa 18.000 km² in okrog 800.000 prebivalcev. Bolgarska vlada namerava v kratkem naseliti v zasedenem ozemlju ono bolgarsko prebivalstvo, ki se je po letu 1918 izselilo iz teh krajev. V bolgarskih vladnih krogih zatrjujejo, da gre pri tem za okrog 400.000 Bolgarov, ki so se izselili iz Južne Srbije, in za okrog 300.000 Bolgarov, ki so se izselili iz zasedenega grškega ozemlja. V zvezi z naselitvijo teh Bolgarov so predvidene tudi razne agrarno-politične reforme. Poleg tega bodo poslali v zasedeno ozemlje še številne uradnike in brezposelne inteligente, ker je raje v zasedenih krajih ostalo le malo bolgarske inteligence.

V načrtu ima bolgarska vlada tudi gradnjo železniških zvez med starm bolgarskim ozemljem in zasedenim ozemljem. Tako nameravajo predvsem zgraditi železniško zvezo med Sofijo in Skopljem, kar obstoja sedaj zveza le preko Niša, ki gre skozi ozemlje Srbije. Predvidena je tudi gradnja drugih železniških zvez, zlasti z Egejskim morjem do Dedeagača in Kavale.

Novi dodatni proračun v višini 3350 milijonov levov (o katerem smo že večerj poročali) predvideva kritje 1,5 milijonov levov s povečanjem skupne vsote notranjega posojila od 2 na 3,5 milijarde levov. To posojilo je bilo prvotno predvideno v višini 2 milijard levov, že sedaj pa je vpisanih 2 in tri četrt milijarde in računa bolgarska vlada, da bo mogoče s podaljšanjem roka za vpis posojila doseči brez težko skupni znesek 3,5 milijarde levov. Pri vpisu posojila se morajo posamezna bolgarska podjetja udeležiti z zneski, ki ustrezajo 15 do 25% celotnih rezerv. Vpisovanje posojila je olajšano na ta način, da se posojilo lahko bombardira pri bolgarski Narodni banki do 80% nominalne vrednosti in z obrestno mero 6% (posojilo samo nosi 5%). Nekateri bolgarski finančni strokovnjaki pa so mnenja, da celotnega posojila v višini 3,5 milijarde levov ne bo mogoče realizirati iz tekoče tvorbe novega kapitala, ki se cení na 2 do 2,5 milijarde levov, tako da bo morala vsaj v prvi dobi bolgarska Narodna banka lombardirati za približno 1 milijardo levov tega novega posojila, kar bo povzročilo ustrezajoče povečanje obkoka bankovcev, ki znaša sedaj 10 milijard in se je v primeru s predvojno dobo že podvojil.

Gospodarske vesti

— Poštni uradi v pokrajinah Split, Zadar in Kotor ter v Kraljevini Črni gori. Zbornica obvešča vse zainteresirane, da jim

je seznam poštних uradov omenjenih pokrajin v zborničnem uradu na razpolago za vpogled.

— Institut za gospodarski razvoj novih pokrajin. V okviru privatne iniciative je bila za gospodarski razvoj dalmatinskih pokrajin in Ljubljanske pokrajine ustanovljena z glavnico 1 milijon lir družba »Istituto per lo Sviluppo Economico delle Nuove Provincie Orientali S. A.« Družba ima nalogo podpreti zasebno iniciativno za gospodarski razvoj novih pokrajin in olajšati blagovno izmenjavo med priključenimi pokrajinami in ostalo državo.

— Nacionalizacija bank v Bački in Baranji. Iz Budimpešte poročajo, da bo madžarska vlada v kratkem izvršila v Bački in Baranji nacionalizacijo podružnic onih bank, ki imajo sedež izven Madžarske, in sicer na enak način, kakor je to storila v Transilvaniji in v priključenem delu južne Slovaške. V Bački in Baranji ima 5 zagrebških bank svoje podružnice, poleg tega pa eno beogradska banka in ena ljubljanska banka. Tako ima Prva hrvatska štedionica podružnice v Subotici, Novem Sadu in Bački Palanki. Obče jugoslovensko bančno društvo (Zagreb), ki spada v interesno sfero dunajske banke Kreditanstalt-Bankverein, ima podružnico v Novem Sadu, ki je že prišla pod kontrolo budimpeštanske podružnice omenjene dunajske banke. Hrvatska zemaljska banka (prej Jugoslovenska banka) ima podružnico v Novem Sadu, Hrvatska obča kreditna banka pa podružnico v Subotici. Od zagrebških bank ima na področju Bačke in Baranje podružnice še Trgovačko industrijska banka (prej Srpska banka), in sicer v Subotici, Novem Sadu, Senti in Somboru. Nadalje obstoja v Novem Sadu še podružnica Bosanske industrijske in trgovske banke (Beograd) in polružnica Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Od samostojnih bank so v Bački in Baranji največje: Trgovska in obrtna banka v Novem Sadu, ki ima 20 milijonov din glavnice (pri tej banki je udeležben Kreditni zvod za trgovino in industrijo v Ljubljani), nadalje Splošna gospodarska banka v Subotici z glavnico 10 milijonov din in Srbska komercialna banka v Novem Sadu z glavnico 7,5 milijona din. Poleg tega je omeniti Apatinski banko in hranilnico (2,5 milijona din glavnice), Hranilnico dunavske banovine in Mestno hranilnico v Novem Sadu. Ti samostojni zavodi bodo nadalje obstojali.

— Rumunija bo dobavljala Hrvatski nafto v zamenjavo za rude. Te dni je prišlo v Zagreb med hrvatsko in rumunsko trgovsko delegacijo do sklenitve začasnega trgovskega sporazuma, ki predvideva v glavnem dobavo rumunske nafte v zamenjavo za hrvatsko dobavo raznih rud, predvsem železne rude.

— Oddaja rubljev v Besarabiji. Rumunska vlada je izdala naredbo, po kateri je rumunski lej v zopet priključenih pokrajinah Besarabije in Severne Bukovine edino zakonito plačilno sredstvo. Prebivalstvo mora rublje oddati podružnicam Narodne banke, ki pa ne bo za oddane rublje izplačala protivrednosti po kakšnem tečaju, temveč bo vsakemu priznala le določeno vsoto, ki ne sme presegati 24.000 lejev.

— Sprememba imena hrvatske trdkice. Trdkica Jugo-guma d. d. v Zagrebu je spremenila svoje ime v Pirelli, hrvatska d. d.

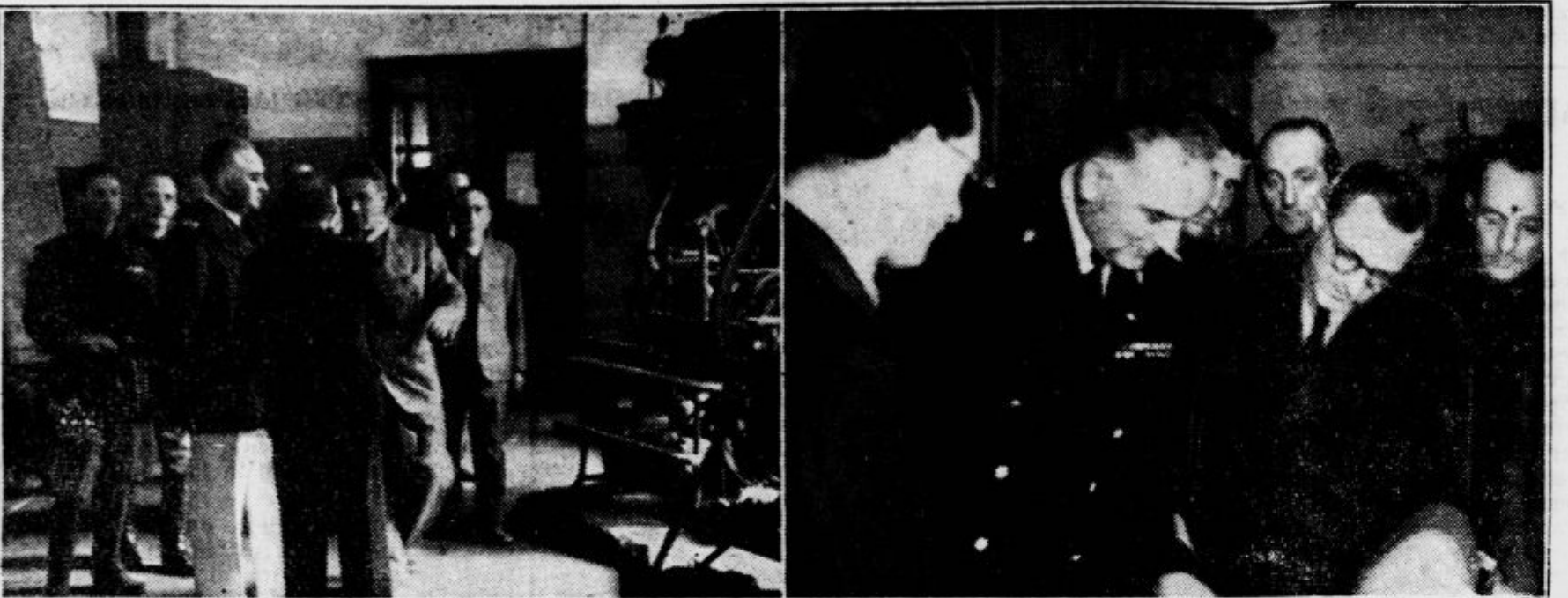
— Gospodarske vesti iz Srbije. Jugoslovenska Narodna banka v likvidaciji v Beogradu je objavila razglas, v katerem opozarja, da spričo izrednih razmer ni vedno v stanju svojim dolžnikom ob povražilu prej odobrenih kreditov vrniti ustrezajočih menic. V takem primeru bo banka izdala posebna potrdila, ki nudijo garancijo, da bivešemu dolžniku ne bo dotična menica ponovno predložena v plačilo. Če bi na kakršen koli način dotična menica prišla v posest kakšne druge osebe, ki bi jo pozneje predložila v plačilo, bo Narodna banka vzela dotičnega dolžnika v zaščito in napravila potrebne korake.

Visoki Komisar za novinarje in tisk

V torek popoldne je najvišji predstavnik Kraljevine obiskal Narodno tiskarno — 20.000 lir za brezposelne novinarje

Ekscelenca Visoki Komisar med uslužbenci Narodne tiskarne ter med uredniki listov, konsorcija »Jutrac«

Eksc. Visoki Komisar pred stavnim strojem v Narodni tiskarni in v našem uredništvu

V vrsti obiskov, ki jih Visoki Komisar Eksc. Grazioli prireja po mestu in po deželi, da se od blizu seznanja z dejanjem in nehanjem našega ljudstva, je včeraj popoldne posetil tudi Narodno tiskarno ter uredništvo in upravo našega lista. Visokega dostojanstvenika so pri tej priliki spremljali poveljnik Zveze pomožnih središč Gatti, generalni inšpektor Ministrstva za ljudsko kulturo dr. Franco, šef Tiskovnega urada Tigoli ter drugi funkcionarji Visokega Komisarata in zastopniki italijanskega tiska.

Ob vstopu v poslopje Narodne tiskarne je Eksc. Grazioli izrekel toplo dobrodoščilo predsedniku Gustavu Praprotniku s člani konsorcija in glavnimi uredniki. Visoki Komisar se je za pozdrav zahvalil z željo, da bi podjetje tudi v bodoče uspevalo in delovalo v blagor skupnosti. Nato si je visoki gost s spremstvom ogledal upravo in uredništva listov konsorcija »Jutrac«, kjer so mu bili predstavljeni posamezni šefi in uredniki, strojno, stavno in direkcijsko. Po ogledu je Eksc. Grazioli delavce, nameščenice in urednike povabil v stavico. Predsednik Praprotnik se je Visokemu Komisarju vnovič zahvalil za obisk in ga poprosil, naj podjetje in nameščenice tudi v bodoče ohrani svojo naklonjenost.

V daljšem govoru je Visoki Komisar zagotovil zbrane nameščenice, da bo z dobro

Vojna propaganda

Naj se je nemškemu vodstvu v prvi svetovni vojni očitalo še toliko pomanjkljivosti — pravi »Frankfurter Zeitung« — so se obsojale vendar strinjale v tem, da je bila nemška propaganda že prvi dan, da je v pripravljanju vojne docela podrejena sovražni propagandi. Propaganda je od nekdaj orodje vsakega državnega vodstva v vojni kakor v miru. Najbolje jo uporablja tisti, kdor se zna v najvišji meri živjeti v človeško miselnost, v duševno razpoloženje in v sprejemljivost ljudi. Način propagande so različni po vsebini in predmetu, katerega veljajo. Kaj naj pomaga propaganda, če ni videti verodostojna? Kaj si po takih trajnih načelih propagande mislijo Angličani, če na primer venomer ponavljajo, da sedanja vojna ne velja nemškemu narodu, marveč uničenju narodnosocialistične vladavine in Hitlerjevega vojnega stroja? Tak postavi nastopajoče številne izjave angleških vodilnih osebnosti, govori ministrov, člani v dnevnih, izjave in dopisi tisku, vsi z eno samo zahtevo: »Uspeh sedanje vojne naj bo tak, da bo enkrat za vselej onemogočeno katoličnem miru v Evropi pahiti narode v novo vojno!« Nedavno knjiga Teodorja Kaufmanna, ki pravi že v naslovu: »Nemčija mora biti uničena«, je samo izrazila s suhih besedami, kar si predstavljajo politiki onkraj Kanala: popolno uničenje nemške države, katere okrožja naj se priključijo na vzhodu in na zapadu k tujim državam, obenem pa naj se tudi telesno uniči ves nemški narod.

Clankar nadaljuje, da se ne izplača nasproti tako hudim napakem: sovražne propagande razpravljati o tem, ali je tako početje smiselno. Pravi, da je nemški narod danes bolj buden kot kdajkoli in da čuti nepremostljivo nasprotje med propagandističnimi poizkusi nasprotnikov in med njihovim dejanskim političnim zadržanjem v preteklosti in sedanosti. Nemški narod predobro ve, da je njegova vojna trda in težka. On ve na primer, da trči nemška vojska v Sovjetski Rusiji na vedno nove sovražne rezerve, vendar da po premagala odpor. Ni mogoče prepričati nemški narod, da so koristi Zedinjenih držav v tej vojni zgolj idealistične, ko lahko vsakdo opazuje, da so Zedinjene države doslej s svojim zadržanjem imele samo dobiček, pridobile so si otake iz angleške posesti, Islandijo iz danske lasti imele so dobiček v gospodarstvu, kjer z nezadržno silo osvaja tržišča. Imperializem Zedinjenih držav je preveč očiten, da bi ga bilo mogoče utajiti. In prav v tem je smisel propagande, ki jo vrši Nemčija da spravlja ta neutajljiva dejstva v zvezo, v kakršno spadajo in da pojasnjuje stremiljenje anglosaških nasprotnikov po oblasti nad vsem svetom.

voljo mogoče odstraniti vse težave, ki so nastale po vojni. Fašizem ne razlikuje delojemalcev in delodajalcev, ker smatra vsako delovno edinico za skupnost, ki naj z združenimi močmi prispeva k blagru celote. Tisk je v današnjih časih važno sredstvo za ustvarjanje boljšega življenja, a posebna naloga pripada slovenskemu tisku v danih razmerah. Naš tisk naj bo najboljše sredstvo za obveščanje ljudstva o prizadevanjih Vlade in njenih predstavnikov, ki po Ducejevi volji ustvarjajo novo življenje v najmlajši italijanski pokrajini. Visoki Komisar je omenil širokotezni program javnih del, ki ga objavljamo na drugem mestu, in je zagotovil, da se bo še letos začela izvajati že druga etapa javnih del. Izrazil je svoje prepričanje, da bo slovenski narod vračal lojalnost za lojalnost, ker le na ta način bo zagotovljen uspeh velikega obnovitvenega dela v pokrajini. Z živahnim odobravanjem so zbrani nameščenici sprejeli izjavo Eksc. Grazioli, ki je zveza profesionalistov in umetnikov, h kateri pripada tudi italijanski novinar-

ski sindikat, poklonila tovariškemu skladu Slovenskega novinarskega društva 20 tisoč lir za podporo brezposelnim novinarjem. Visoki Komisar sam je enak znesek namenil za brezposelno grafično delavstvo. Pred slovesom je Visoki Komisar izročil lep znesek tudi za podporo najpotrebnejšim delavcem podjetja, ki imajo po več otrok.

Pred obiskom Narodne tiskarne si je Visoki Komisar ogledal tudi uredništvo in tiskarno »Slovenca«, kjer so ga prav tako pozdravili predstavniki podjetja, uredniki in ostali nameščenici. Po ogledu prostorov je Visoki Komisar v uredniški dvorani nagovoril zbrane urednike, nameščenice in delavstvo. V svojem nagovoru je opozoril na vlogo dnevnega tiska v življenju narodov in posebej na poslanstvo slovenskih listov, ki naj pospešujejo lokalno sodelovanje nove pokrajine v okviru fašistične Italije. Pred odhodom je izročil večji znesek za podporo delavcem z večjim številom otrok.

Dva glasova o prebivalstvu Medjimurja

Ali je medjimursko prebivalstvo slovaško ali hrvatsko?

»Prebivalstvo Medjimurja pričinja izgrajevati madžarsko življenje« — poroča budimpeštanski list »Nemzeti Ujsag« — v daljšem poročilu o stanju v tej zasedeni pokrajini. Clankar izjavlja, da prebivalci Medjimurja po krvi niso Hrvati, ne Slovenci, temveč Slovaki. Za to navaja kot pričo Srba Vuka Karadžića in Slovenca Kopitarja, ki najavljata, da Hrvati v Medjimurju govorijo staro slovaščino, ne pa hrvaščino. Od velike županije Zale, h kateri je pripadalo Medjimurje od leta 1083 dalje, je bilo ločeno samo v kratkih razdobjih od 1848 do 1860 ter od 1918 do 1941. Zda pa, pravi clankar, je zvestoba spet zmogla in Medjimurje se je vrnilo k materi Madžarski.

Temu stališču »Nemzeti Ujsag« odgovarjajo s pristojnega mesta v Zagrebu: Med Hrvati sta dve daleč razširjeni narečji in sicer štokavci in kajkavci, pač po tem, ali izgovarjajo vprašanje »kaj« kot kaj in kot što. Kajkavcem pripadajo razen Slovencev

tudi prebivalci Medjimurja in zagorski Hrvati severovzhodno od Zagreba. Nekateri češki in srbski jezikoslovci, med njimi tudi Vuk Karadžić in slovaški Kopitar — o katerem pravi imenovan pojasnilo, da izhaja iz češkega naroda — so zastopali napačno stališče, da kajkavci niso Hrvati, temveč poseben južnoslovanski rod. To teorijo pa so razni jezikoslovci ovrgli in dokazali, da so med štokavci in kajkavci samo razlike v narečju, ne pa narodnostne razlike in da so torej kajkavci prav tako pristni Hrvati kakor štokavci. Celo češki jezikoslovec Murik (najbrž Murko op. ur.), luč slovenskega jezikoslovja, je ovrnil nazor Vuka Karadžića in Kopitarja kot napačne. Spor o hrvaških glavnih narečjih in o njihovi narodnostni strnitvi v hrvaščino se torej more smatrati za odločen v tem smislu, da je narečje nad narodom in da morajo prebivalci Medjimurja kot kajkavci veljati za polnokrvne Hrvate.

Koristen pouk o sadjarstvu in vrtnarstvu

Kaj nam prinaša glasilo Sadjarskega in vrtnarskega društva

Ljubljana, 6. avgusta

V mirni dobi meščani radi pozabljajo kolikega pomena je za vsako mesto njegovo kmetijsko zaledje. Kadar je vsega v obilju, zanima meščane dotok dobrin v glavem in toliko, v kolikor se dobrine krajeno odlikujejo po svoji kakovosti in sprejemljivi ceni. Vsakokratna vojna pa je meščanstvu trpek opomin, da mora spoznavati svojo deželo in da zna ceniti dobrine, od koderkoli prihajajo. Dolenjska pokrajina je v današnjih časih za Ljubljano dragocena. Spoznavamo jo z vsem, kar ima lepega in dobrega. Ni dvoma, da bodo dosedanje gospodarske pomanjkljivosti v novih razmerah odstranjene in da se bo kmetijsko življenje in kmetijsko gospodarstvo na Dolenjskem povzpelo vsepovsod še do zgledne višine. Nam vsem mora biti dvig h kmetijskemu napredku enak pri srcu, zato moramo našemu kmetijskemu prebivalstvu priporočati čim več strokovne izobrazbe, ki je dosegljiva v različnih oblikah: po kmetijskih šolah in tečajih, še prav posebno pa po strokovnih knjigah in časopisih.

Prejeli smo dvojno številko »Sadjarja in vrtnarja« za mesec julij in avgust. Dobro urejevano glasilo sadjarskega in vrtnarskega društva se je kljub vojnim razmeram obdržalo na dostojni višini. Njegovi članki in napotki zaslužijo polno upoštevanje pri vseh, ki se bavijo s sadjarstvom in vrtnarstvom. Naj predvsem navedemo odstavek iz Kaflovskega uvodnega članka: Danes je za vsako družino važno, da si pravočasno priskrbi primerno količino sadja za zimo, odnosno za pomlad, ko bo mogoče še hujša stiska za živila.

Prvi in najvažnejši način je spravlanje sadja v primernih shrambah za sveže uživanje, drugi način je pa sušenje sadja v trpežne izdelke. Sledijo podrobna navodila.

Prav zanimiv je članek Iva Hrovata, kako se uredijo sadne kleti v zakonših bodri. Preizkušeni sadjar Andrej Skulj nas bo doli: »Postrežimo sadnemu drevu tuli polteti!« Za dobro uspevanje sadnega drevja, za pospeševanje rodovitnosti in za doseg zdravega pridelka je nujno potrebno redno odstranjevanje vrha, pa zatiranje sadnih škodljivcev in bolezní. Ni pa to dovolj, skrbeti moramo še prav posebno za dober razvoj korenin, na kar sadjarji pogostokrat ne mislijo. Tit Grčar z Barja razpravlja o obstanskih špaliirjih in o bobu, Ivo Stupica iz Šiške o novi češnji, Andrej Skulj nas še poučuje, kako razmnožimo mesečne jagode. Urelnik inž. Ciril Jeglič razpravlja v prvem članku o poizkusih z zgodnjim krompirjem in o preizkuševanju raznih zelenjavnih sort, v drugem članku pa pravi: »Spenjavke ti lepo pomagajo, če jih znaš prav uporabiti!« Fran Vardjan zaključuje razpravo, kako pridelujemo korenjevo seme. Inž. Fran Janežič nas poučuje o zatiranju listnih uši na vrtnini, Andrej Skulj pa o boleznih na zelenjadi in sovcih. Sledi posvetovalnica in mnogo zanimivega drobiža.

Nova poslanika Rumunije in Hrvaške v Sofiji

Sofija, 6. avg. d. Novoimenovana poslanika Rumunije in Hrvaške sta danes v posebni avdienci izročila svoje poverljive listine.

Pojasnilo o smrti generala Schröderja

Odgovor beograjskega nemškega dnevnika tuji propagandi

Beograjski dnevnik »Donauzeitung« beleži: Splošna žalost zavoljo smrti prejšnjega vojaškega poveljnika v Srbiji, generala von Schröderja, se je pri pogrebni svečanosti v Berlinu, kateri se je udeležil tudi zastopnik sedanega vojaškega poveljnika v Srbiji generala Dankelman, vidno izrazila. General von Schröder bo ostal nepozabljen pri svojih tovariših v mornarici in pri protiletalskem toptništvu, pri milijonski skupnosti nemške zračne zaščite in pri nemških vojaških oblastih v Srbiji. Vendar pa tudi v poslednjem delovnem območju generala von Schröderja ni bilo opuščeno, da se ne bi Nemcem sovražna šepetajoča propaganda potilila tudi tega nesrečnega dogodka, zavoljo katerega je general umrl. Nepogosta prilika, da razkrinkamo posebno očitni primer receptov iz kuhinje strupov, nam daje pravico, da si to reč podrobneje ogledamo.

Generalovo letalo se je vračalo s službenega potovanja. Pri poizkusu pristanka pa je vihar pognal letalo proti neki oviri, letalo je z nizke višine strmoglavilo in general von Schröder je dobil nekatere poškodbe, ki se izprva niso zdale pomisleka vredne. Ko pa se je pridružila še embolija, so se izjalovile nade na okrevanje. Gotovi krogi, ki niso daleč od sabotažnih dejanj Srbov nasproti Nemcem, so takoj izrekli parolo, da se je nesreča zgodila zavoljo sabotaže. Ta trditve pa se ni mogla dolgo držati. Nekateri Srbi so namreč sami bili priče nesrečnega dogodka. Sin nekega srbskega generala, ki bo v kratkem izpuščen iz vojnega uletništva, se je pri reševanju posebno potrudil. Nato so govorice vse skunaj pretvorile v avtomobilsko nesrečo, ki da jo je tudi zakrivila sabotaža. Toda tudi to je bilo napačno, kajti izpovedi prič so zmagale. Ostala je torej le še ena možnost. Treba je bilo seči nazaj k letalski nesreči, katero pa so govorice pripisale Gestapu, češ da se je Gestapo maščevala nad generalom, ker da je vodil preveč popustljivo politiko nasproti srbskemu prebivalstvu. V tej obliki je našla laž svojo pot tudi v tujo propagando.

Clankar zaključuje: Srbsko prebivalstvo mora po lastnih izkušnjah na lastnem telesu najbolje vedeti, da nasproti njemu ni bilo in ni nikakšne »mlečice« in nikakšne »strože« politike, temveč je ravnanje takšno, kakršno je potrebno za vzdrževanje reda in varnosti in za zavarovanje redne obnove v deželi.

Razdeljevanje mesa

Ljubljana, 6. avgusta

Kakor že vemo, bo prva razdelitev mesa na novi način v soboto 9. avgusta. Mesarji morajo dobiti meso tako prodajati, da bodo vse stranke in razmerje števila družinskih članov dobile enako količino mesa. Vsaka stranka pa mora dobiti temu številu ustrezajočo količino mesa pri tistem mesarju, kjer se je prijavila. Šele tedaj, če stranka ne vzame mesa vsaj do ponedeljka do 10. ure, sme mesar prodati meso drugi stranki.

Stranke, ki se doslej iz kakršnih koli razlogov še niso prijavile, naj se prijavijo še v četrtek 7. avgusta, mesarji naj pa predložijo sezname teh strank v treh izvodih v petek 8. avgusta mestnemu preskrbovalnemu uradu. Če bo na razpolago dosti mesa, bodo te stranke upoštene že v soboto 9. avgusta pri oddaji mesa.

Ker sta po odreditvi Visokega Komisarja zaprta mesarska obrata Musarja Josipa in Podboška Pavla, opozarjamo odjemalce teh dveh mesarjev, da bodo stranke Musarja Josipa, ki so se prijavile za centralo na Sv. Petra cesti, dobile meso na stojnici Kocjana Alojzija na Vodnikovem trgu, oni odjemalci pa, ki so se prijavili pri podružnici Musarja Josipa na Celovski cesti, bodo pa dobili meso pri Jelenc Josipini na Celovski cesti št. 54, a stranke Podboška Pavla bodo dobile meso pri Podbošku Antonu v Linhartovi ulici št. 4. Ohenem pa opozarjamo vse stranke teh treh zaprtih mesnic, naj se ne prijavljajo pri drugih mesarjih, ker bodo meso dobile samo pri imenovanih dveh mesarjih, a nabavne knjižice bodo odjemalci dobili pri mesarjih, kjer so vložili prijave.

SPORT

Borba za soški pokal gre h kraju

V prvi finalni tekmi v Novem mestu so inženjerji (Genio A) zmagali nad bolničarji s 3:1 (3:1). — Druga važna odločitev bo danes (v četrtek) na stadionu v Kandiji.

Novo mesto, 5. avgusta

V nedeljo zvečer je bila na stadionu v Kandiji prva finalna tekma za soški pokal med moštvoma inženjerjev (Genio Div. A) in bolničarjev. Za tekmo je vladalo med vsem prebivalstvom ogromno zanimanje in proti 18. so se valile proti igrišču ogromne množice gledalcev, ki so do zadnjega napolnile prostrani prostor. Na stadionu je bila postavljena častna tribuna, vsa ovita z italijanskimi trobojnicami, na kateri je prisostvoval tekmi ves častniški zbor s poveljnikom divizije »Isonzo« generalom Eksc. Romerom na čelu.

Igra se je pričela s hitrimi in nevarnimi prodori bolničarjev, ki so stalno ogrožali vrata inženjerjev, vendar je obramba čistila vse. Po početnih prodorih bolničarjev so se kmalu znašli tudi inženjerji in tudi prevzeli pobudo ter s hitrimi in krasnimi prodori preko leve zveze in levega krila ustvarjali vedno nevarnejše situacije pred golom bolničarjev. Že v 8. minuti prvega polčasa je po krasnem centru levega krila srednji napadalec inženjerjev z razantnim strelom potresel mrežo bolničarjev. Po tem prvem neuspehu so bolničarji ponovno prešli v rahlo premoč in v 20. minuti je odlični srednji krilec Luca s krasnim in neubranljivim strelom dosegel izenačenje. Igra je postajala vedno živahnjša in obe enajstorič sta hoteli že v tem delu igre izsiliti odločitev. V 37. minuti so po

prostem strelu prešli inženjerji ponovno v vodstvo in v 42. minuti prvega polčasa je levo krilo inženjerjev doseglo že tretji gol za svoje — in tudi končni izid. — Po odmoru sta obe moštvi močno popustili, kar velja posebno za inženjerce, vse kot posledica nemogočega terena, ki je popolnoma izrpal obe moštvi. V tem polčasu so bili bolničarji v stalni premoči, vendar jim zaradi odlične nasprotnikove obrambe ni uspelo zmanjšati rezultata.

Inženjerji so imeli najboljši del moštva v levem delu napada in ožji obrambi, pri bolničarjih pa sta se odlikovala edino vratar in — ta dan sicer slabši kot običajno — srednji krilec Luca ter deloma levi branilec. Obe moštvi sta predvedli kombinacijsko in tehnično dovršeno igro, ki je nudila gledalcem obilo užitka. Gledalcev je bilo preko 2000, sodnik objektivni in v splošnem dober.

V nadaljevanju tekem za soški pokal igrata drugo finalno tekmo v četrtek 7. avgusta ob 18. na stadionu v Kandiji moštvi inženjerjev in topničarjev 6. polka. Za to tekmo vlada še posebno zanimanje, ker bo po nedeljski zmagi inženjerjev nad bolničarji ta tekma odločilna za naslov prvaka. Obe moštvi sta v dosedanjih srečanjih pokazali krasno kombinacijsko in tehnično dovršeno igro ter sta po rezultatih sodeč tudi popolnoma enako vredni, tako da se obta res izrelo napeta borba med obema.

Bliža se velika dirka...

Priprave za kolesarsko dirko iz Gorice v Ljubljano in nazaj s v polnem teku.

Sportne rubrike italijanskih listov se polnijo z napovedmi in podrobnostmi o veliki kolesarski dirki, ki jo bo organiziral soški bojevnikiški fašijo iz Gorice na dan 15. avgusta na progi iz Gorice v Ljubljano in nazaj mimo Trsta spet v Gorico. Ta dirka je bila sprejeta v koledar italijanske kolesarske federacije in je zanj pošknil nacionalni direktorij fašistične stranke dragocen pokal, razen tega pa bo razdeljen še mnogo drugih lepih daril. Razen častnih daril so za razna mesta do vključno 10. po raznih kategorijah določene tudi visoke denarne nagrade.

Iz razpisa dirke posnemamo, da bo proga merila 256 km in volila od Gorice mimo Ajdovščine, Cola, Črnega vrha nad Idrijo, Godoviča, Kalc in Logatca ter Vrnjake do Ljubljane, nato pa spet nazaj do Kalc, od tam pa na levo na Planino in dalje v Postojno ter preko Sežane v Trst, od koder se bo vrnila preko Tržiča ter Gradiške nazaj v Gorico. Glavne tri kontrole bodo poslovale v Godoviču, Ljubljani in Trstu. Za okrepčilo in kratek odmor dirkačev bo preskrbljeno samo enkrat, in sicer v Ljubljani, natančno po navodilih, ki jih je že izdal glavni tehnični funkcionar dirke.

Prijave morajo biti pri prireditvenem odboru najkasneje do 12. t. m. Kolesa bodo pregledali in žigosali dne 14. t. m. zvečer, start pa bo na praznik 15. zjutraj ob 8. s trga Cesare Battisti v Gorici.

Kakor smo že omenili vlada za dirko v vseh sportnih krogih ogromno zanimanje in računa se lahko, da bodo razen številnih amaterjev sodelovali v njej tudi mnogi profesionalni vozači v zastopstvu raznih znanih kolesarskih tovarn iz Italije.

SK Ljubljana na Rakeku

V nedeljo, 10. t. m., ob 16. bodo imeli na Rakeku velik sportni praznik. Kakor vsako leto je tudi letos uspel upravi SK Javornika, da je za ta dan pridobila tako odličnega nasprotnika kakor je moštvo SK Ljubljane in s tem pripravila notranjski sportni publikl res odlično sportno prireditve.

Zato, Notranjci, v nedeljo vsi na Rakek, da s svojo udeležbo gmotno in moralno podprete sportna stremiljenja agilnega notranjskega prvaka.

V nekaj vrstah. V Malmö je znani švedski atlet Gunder Hägg postavil nov švedski rekord na 1500 m s časom 3:48,6, s katerim je izenačil tudi evropski rekord v tej disciplini, ki ga brani Madžar Szabo. Na istem mitingu je šved Lindman preteklet prog 110 m z zaprekami v krasnem času 14,5. Brer Hellström je na isti prireditvi prekosil drugi švedski rekord, in sicer na progi 3000 m z novim najboljšim časom 8:18,6.

Iz Kalifornije prihaja vest, da je v Palu atlet Groyer Klemmer dosegel nov svetovni rekord v teku na 440 yardov s časom 46 sekund. Ta razdalja je enaka 402,33 m. Stari rekord na tej progi je bil v veljavi že od leta 1932.

V Havaju je ameriški plavalec Smith preplaval 800 m dolgo progo v prostem stilu v času 9:50,9. Prejšnji rekord na takšni daljavi je branil Japonec Makino s časom 9:55,8.

SK Mars. Uprava kluba obvešča vse svoje aktivne igralce, da se zopet začnejo redni in obvezni treninji na klubovnem igrišču za Kolinsko tovarno. I. moštvo trenirca vsak torek in četrtek ob 17. dalje, juniorji pa vsako sredo in petek istotam. Treninji so obvezni in važni zaradi prvenstvenega tekmovalja.

Iz SK Ilirije. Sestanek igralcev, ki so igrali v tekmah proti Primorju, bo danes (v četrtek) ob 16 v lovski sobi pri Stipu v Šiški. Vabljeni tudi prijatelji kluba!

Mehiški ukrepi proti japonski plovbi

Mexico, 6. avg. d. Kakor izjavljajo z merojadne mehiške uradne strani, namearja mehiška vlada ukiniti vse olajšave za oskrbovanje japonskih trgovinskih ladij z mehiškim gorivom, kolikor so bile doslej v veljavi. V nedeljo je dospela v mehiško luko Manzanillo japonska trgovinska ladja »Sakito Maru« ter je zaplula v tako imenovani petrolejski bazen, da bi napolnila svoje tanke s petrolejem. Ker pa so pristaniška oblastva japonski ladji to zabilježila, je »Sakito Maru« spet odplula iz Manzanilla, ne da bi odločila tovor.

Zanimivosti iz akvarijev

Niso vsa bitja sposobna dojemati brez težave smer zemeljske težnosti. Tako je neka vrsta rakov, ki nimajo čuta ravnotežja kolikor se tiče težnosti, in zato te živali ne znajo razlikovati, kaj je zgoraj in kaj je spodaj. Kadar takšen rak zamenjuje svoj oklep, ima navado, da si spodnji del telesa obteži z majhnimi kamni, tako da ga njih teža obdrži v pravi legi.

Enega izmed teh rakov pa so prevarili. V akvarij, v katerem je živel, so nasuli železnih opilkov in žival je ob levitvi svoj trebuh obtežila po stari navadi njene vrste. Rabilo so ji enako kakor kamenčki — dokler niso nad akvarij obesili močan elektromagnet, ki je seveda vleklo železne opilke proti sebi. Rak je menil, da je ta

privlačna sila pač privlačna sila zemlje in se je orientiral po njej — plaval je s trebuhom navzgor.

Na podoben način so prevarili tudi rastline, ki rasejo, kakor vsi vemo, vedno navzgor, to je proti smeri zemeljske težnosti. Neki botanik si je izmislil, da je pritrdil skatlo z zemljo in semeni rastlin h kolezu in kolo se je, med tem ko so semena kalila, neprestano vrtelo. Mlade rastline tedaj niso zrastle od spodaj navzgor, kakor je rastlinski običaj, temveč v smer kolesnih prečk oziroma v smer kolesnega središča. Vrteče se kolo proizvajalo kakor znano sredobežno silo, ki je učinkovala na rastline silneje nego zemeljska privlačnost. Rastline, ki niso mogle

več razlikovati zgornje strani od spodnje, so rasle pač v nasprotni smeri nego najmočnejša sila, ki je vplivala nanje, in to je bila sredobežna sila. Rasle so sredobežno.

Druge raziskave v akvarijih so dokazale, da imajo neke vrste sladkovodnih alg toliko radija v sebi, kolikor rudnine, ki so najbogatejše s to žarilno prvino. Že pred časom je znanost vedela, da neke vrste alg izžarevajo fluorescirajočo svetlobo, toda temu ni pripisovala posebnega pomena. Neki učenjak pa je primerjal količino radija v morskih in sladkovodnih algah ter je pri tem odkril zanimive stvari. Proti vsemu pričakovanju so neke jezerske alge izkazovale posebno dosti radija, ki ga je bilo več nego stokrat toliko, kolikor v sorodnih vrstah. Ta alga bi se po količini radija lahko mirno kosala z najboljšo uranovo rudo.

Bilo bi zanimivo vedeti, na kakšen način so te alge prišle do radija. Toda tega vprašanja do danes še niso dokončno razčistili. Vsekako je gotovo, da kralji, kjer uspevajo skrivnostne alge, nikakor ne obilujejo z radijem, baš nasprotno je res. Ali so si ga rastline same pridemale in nabrale? To ni verjetno, toda pravi odgovor more dati šele bodočnost.

Američani ne bodo več pili vermuta

Prva posledica objave črnega seznama, na katerega je ameriški državni predsednik Roosevelt zapisal celo vrsto južnoameriških držav, ki so v poslovnih zvezah z državami Osi, je bila ta, da so ameriški parniki v pristanišču Buenos Airesa odklonili prevzem 14.000 zabojev vermuta in številnih zabojev zdravil. Obe vrsti, ki sta pripravili te dobave, sta na črnem seznamu. Za argentinsko gospodarstvo utegne biti nazadovanje izvoza vermuta v Zedinjene države zelo neprijetna stvar, ker spada vermut med blago, ki je njegov izvoz v zadnjih časih občutno naraščal in ki so ga v tem oziru navajali na prvih mestih.

Japonske omejitve

Vlada princa Konoja hoče biti čisto japonska vlada. Sklenila je že, da ne bo več nameščala Angležev za svoje izomske poročevalce, prav tako pa je prepovedala igrati golf, to tujo in aristokratsko igro. Pred kratkim se je vrgla na modo. Posebna vladna prepoved zabranjuje vsem Japonkam, da bi uporabljale za svoje obleke žive barve: rdečo, rumeno in zeleno. Tudi različnim modnim klubom se bodo morale japonske gospe odpovedati. Nostiti bodo smele le štiri vrste standardiziranih klubov, ki jih izdelujejo v serijah na Japonskem.

Ljudstva brez živilskih kart

Se so na svetu ljudje, ki jim je meso luksuz in ki ne trpijo pomanjkanja zaradi omejitev, ki jih vsiljuje vojna vojujočim se in nevojujočim se narodom. To so plemena, ki jih najdemo v črni Afriki, črnci ob jezeru Tanganjiki, južno od jezera Victoria, ob meji Belgijskega Konga. Ta plemena se hranijo z rastlinsko hrano, ki jim jo v izobilju nudijo pragozdovi. Zanimivo je, da poučijo ta plemena ogromne količine pokvarjene hrane in vode brez vsakršnih hudih posledic, ker imajo proti takim zastrupitvam neke vrste naravno imunost.

Tolšče iz odpadnih voda

Helsinška mestna uprava je predložila spomenik, ki opozarja, da bi se proizvodnja mila lahko okoristila s tolščami iz odpadnih voda v mestnih kanalizacijskih napravah. Že doslej je v Helsinkih pridobivali tolšče na ta način, pa jih niso izkoriščali za industrijske namene.

Vrata ubila otroka

V Mislovicah na Češkem je neka mati poslala svojega triletnega otroka na vrt, da bi se tam igral. Ko je šel skozi sobna vrata, so se ta zrušila nanj in mu razbila lobanjo. Otrok je ostal na mestu mrtve. Kakor se je izkazalo, so bila vrata slabo postavljena in ležaje.

Levec in ljubljanski Zvon

Mladi slavist Anton Vratuša je pred tedni promoviral na ljubljanski univerzi za doktorja filozofije na podlagi disertacije z naslovom »Levec in ljubljanski Zvon«. 80 strani velike 8° obsega joča knjižnica ni prvi prispevek k zgodovini vodilne slovenske revije, ki je obhajala lani šestdesetletnico. Prof. dr. Ivan Prijatelj je posvetil LZ posebno poglavje v svojem »Kersniku«. (Slovensko slovo pod vodstvom Levčevega ljubljanskega Zvona) in razpravo »Med Levčevim ljubljanskim Zvonom in Hribar-Tavčarjevimi Slovanom«; tudi nekateri krajši članki (Tomšiček, Leben) vsebujejo gradivo k zgodovini LZ. Dr. Anton Vratuša se je polotil znanstveno metodno obdelave Zvonove preteklosti in je v svoji doktorski disertaciji do malega izčrpal stvarino, ki se tiče LZ in Levca v dobi njegovega desetletnega urejanja.

Frana Levca so naši slovstveni zgodovinarji prikazovali kot vzornega revijalnega urednika. V čem je bila njegova uredniška spretnost, je ostalo nejasno. Anton

Na neki postaji na Madžarskem

se madžarski častniki bratijo s italijanskimi tovariši s Poveljstva čet, ki so bile odposlane na rusko fronto

Možje, ki skrivajo obraz

Nedavno je neka francoska znanstvena ekspedicija raziskovala deželo Tuaregov v planinskem delu Sahare. Za to ljudstvo je najzanimivejša, da možje nosijo na obrazu zagrinjalo kakor pri starokoptnih mohamedancih ženske. Tuarezi so berbersko plemo, morda zadnji ostanek starih Libijcev in Getulorov.

Življenje tega plemena spominja na srednjeveške razmere. Ker je med njimi močno razširjen znak križa, ki je dobil razne podobne, menijo nekateri, da so potomci starih križarjev, vojakov Louisa Svetega. V njihovem jeziku srečujemo imena Saul, Elias, Jonas, besedo angel izgovarjajo angeli, a Boga imenujejo mesi.

Najzanimivejša je navada Tuaregov, da si možje skrivajo obraz s tako imenovano feredžo. Tako delajo iz verskega fatizma. Svojeje zagrinjala ne snamejo niti med jedjo ali v spanju. Po njihovem mnenju bi bila največja razuzdanost, če bi možki pokazali ženski svoje ustne. Zenske hodijo brez feredže. Raziskovalci še niso mogli dognati, odkod ta čudna navada. Tuarezi pravijo, da je nesposobno kazati »vrata, skozi katera gre hrana v telo«.

To ljudstvo ne pozna stalnih selših in hiš. Vse življenje prebijajo na potovanjih. Zato pa ima vsako plemo določeno ozemlje, na katerem se stalno giblje s svojimi velblodi, kozami in čredami ovac. Paše iščejo vse do Francoskega Sudana. V očeh Tuaregov je telesno delo sramotno; mislijo, da so ustvarjeni za vođe karavan. V njihovih rokah so trgovinske vezi med Alžirami in Sudanom.

Oblatio se v območju temnomodre barve, saj je modra barva pri njih najbolj priljubljena in sodijo, da je zelo elegantna. Ker so njihove tkanine preveč prepojene z modro barvo, jim prehaja modro celo na kožo, vendar to Tuarega ne moti: čim bolj je moder, tem slemenitnejši se zdi sebi in svoji okolici. Ob slovesnih prilikah velja šega, da vsak obleče vsa oblačila, kar jih premore. Tako lahko vidimo bogate Tuarege, ki ob temperaturi 70 stopinj korakajo v petih ali šestih oblekah, ki so dolge več metrov. Mnogi nosijo tudi takubo, dolg meč z ročajem v obliki križa.

ZAPISKI O ŽENSKAH

Samo nespretna ženska učaka — trideset let.

V viharju življenja izgubi ženska lahko glavo, toda frizuro si ohrani.

Pri slučajih, sreči in ženski je najbolj nemogoče mogoče.

IZREKI

Korist izobrazbe je zelo dvomljiva, njena škoda pa zelo očitna.

Ne živimo za to, da bi jedli, temveč za to, da bi ne vedeli, od česa naj živimo.

Feredža, s katero možki skrivajo ves obraz, razen odprtine za oči, je modra kakor ostala obleka. Ob slovesnih prilikah, zlasti če obiščejo tuj šotor, izgine celo odprtina za oči; robove feredže vržejo drugo preko drugega in tako stoji človek pred masko. Vzlic temu se kmalu navadimo spoznavati ljudi in ločiti plemiče od ljudi nižje kaste.

Kadar Tuaregi pijejo, dvignejo feredžo, da postavijo čašo k ustom. Ob takih prilikah so skušali evropski opazovalci previdno in na skrivaj ugledati poteze njihovega obraza. Značilno je, da je zgornji del obraza zelo lep, čelo plemenito, temne oči krasne, toda usta so grda in slabo modelirana, a brada groba. Do ust so aristokratije, od ust navzdol — razbojnik. Polt je podobna polti zagorelega Evropeca. Umivajo se s peskom. V razgovoru kažejo veliko samozavest in živo intelligenco. Noben Tuareg, četudi pripada plemiški kasti, pa se ne sramuje beračenja; zdi se, da je to narodna šega. Prav posebno beračijo pri Evropecih, ker menijo, da so vsi neizmerno bogati. Spričo stroništva, v katerem žive Tuaregi, je v tem mnenju nekaj resnice.

A NEKDOTA

V revolucionarnem letu 1848. so se pojavili na vseh dunajskih vogalih lepaki naslednje vsebine:

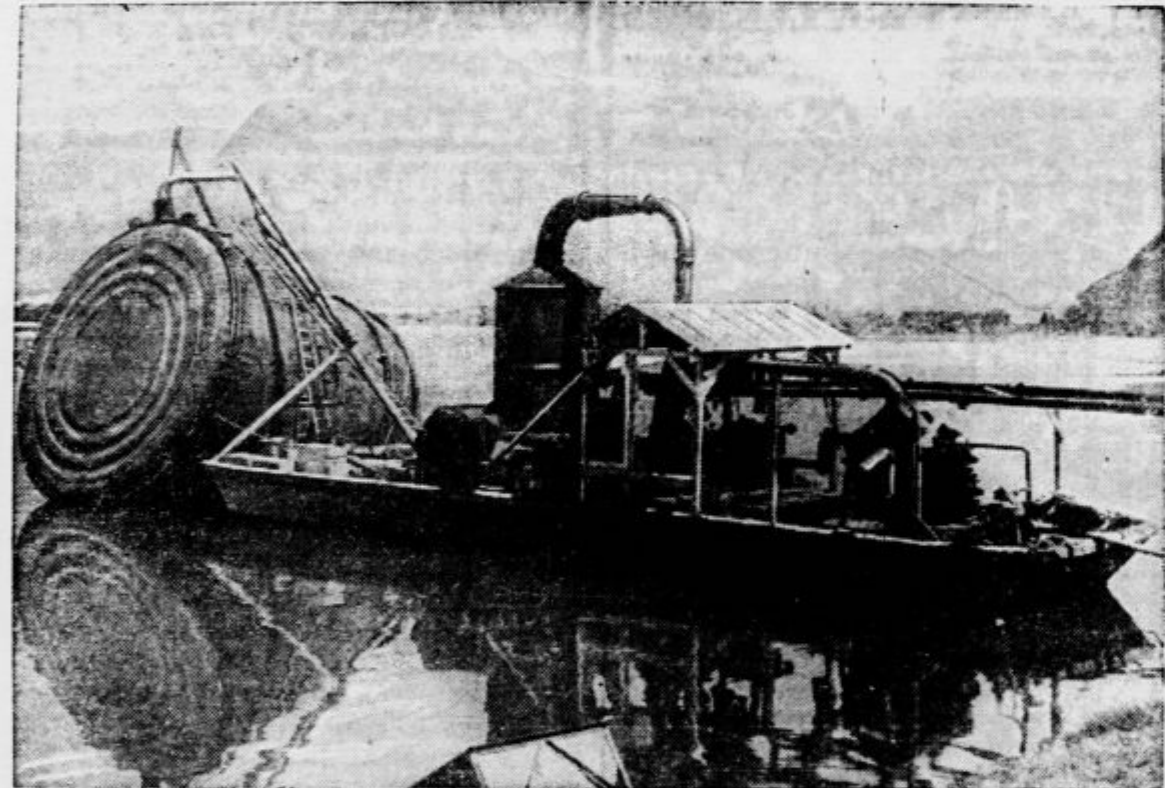
»Meščani! Dunaj je osvobojen! Metterlich je zbežal! Smatral bi, da zanemarjam svoje dolžnosti, če bi vam še dalje zamlajeval, da imam tovarno socialnega voščila za čevlje v tej in tej ulici in da prodajam vrh tega izvrstnega lak! Naj živi republika! Naj živi Francija! Proč z angleškim voščilom za čevlje!«

VSAK DAN ENA

»Nikar se ne trudite, saj imamo prenosni kamin!«

Žito pod vodo

Na Thunskem jezeru so napravili pred časom zanimiv poskus: podvodni tank so napolnili z 22 tonami žita in ga potopili 40 m globoko. Po petih mesecih so tank spet dvignili in ugotovili, da ni žito v tem času prav nič trpelo. Silka nam kaže, kako dvigajo »podvodni silos« iz Thunskega jezera.

Kulturni pregled

Revija „Primato“ o Slovencih

Avgustova številka literarno-umetniškega časopisa »Primato«, čigar direktorja sta Minister Giuseppe Bottai in Giorgio Vecchiotti, je posvečena naši kulturi in umetnosti. O tem pričuje že na ovojnem listu napis »Slovenia« in risba Corrada Corazza s slovenskim naslovom »Cankarjevo nabrežje«.

Vrsta člankov seznanja italijanske čitatelje z našo Pokrajino in z njenim slovenskim prebivalstvom. V drugem članku, ki je opremljen z risbo, prikazuje italijanskega vojaka in slovenskega stražnika, čitamo, da je »Primato« prva italijanska revija, ki je poslala v Slovenijo svoja dva sodelavca, da lahko nudi svojim bralcem avtentično dokumentacijo, poročila iz prve roke o kulturnem življenju nove italijanske pokrajine. Nadaljnji članek »Lubiana in Italija« je opremljen s posnetkom iz Trubarjevega katekizma ter z Jakčevima portretoma Prešerna in O. Župančiča. Fabio Cusin prikazuje v daljšem članku »Alba della Slovenia«, ki je opremljen s posnetki iz Valvazorja in z nekaterimi primeri starih cerkvenih podob, najstarejšo zgodovino našega naroda. Massimo Dursi podaja v članku »Una generosa conquista« svoje vtise iz Ljubljane. Med drugim opisuje obisk pri slikarju Jakcu, srečanje s pesnikom Gradnikom, telovsko procesijo in obisk pri založniku Silvestru Škerlju, ki je dal sodelavcem odlične rimske revije mnoge podatke o slovenskem kulturnem življenju. Članek je opremljen s štirimi ljubljanskimi motivi (risbami) Corrada Corazza (Tyrševa cesta — V kavarni Emona — Pro-

cesija na Marijinem trgu — Skupina v procesiji). Profesor rimske univerze Giovanni Maver je prispeval krasni članek »Un secolo di lirica slovena«, ki ga spremlja primeri iz naše poezije: po ena pesem Ketteja in Murna v prevodu Luigija Salvinija, dve Župančičevi v prevodu Silvestra Škerlja in L. Salvinija in Gradnikova v prevodu Marie de Tuoni. Iz slovenske proze je zastopal Ivan Cankar s črtico »Tuja učenost« in prevodu Silvestra Škerlja. Celozastopni obseg ima risba Corrada Corazza »Stolna cerkev v Ljubljani«. Isti slikar je tudi prispeval motiv z belokranjskim plesom. Poleg lepih in številnih motivov iz naše Pokrajine, s katerimi je Corrado Corazza obogatil ta zvezek »Primato«, je izkazal Slovencem ljubeznivo pozornost z daljšim člankom »Passeggiata per l'arte slovena«, ki kaže, da ta umetniški risbe in slike tudi spretno suče pero in da si je v kratkem času svojega bivanja v Ljubljani pridobil obsežen vpogled v razvoj upodabljalne umetnosti med Slovenci. Članek je opremljen z reprodukcijami Tintorettove oltarske slike v Novem mestu in Palme mlajšega slike v nunski cerkvi v Ljubljani, slovensko sodobno umetnost pa zastopajo Božidarja Jakca sliki »Dolenjsko« in »Novo mesto« ter Groharjeva slika »Dela na polju«.

Zabeležili smo vsebino tega zvezka rimske revije le kronistično, ker se nameravamo še vrniti k posameznim značilnim prispevkom. Lahko pa že sedaj zapisemo, da nas je pozornost, ki jo je posvetila odlična revija »Primato« slovenski kulturi,

zelo razveselila in ne dvomimo, da bo v naši kulturni javnosti sprejeta z globoko hvaležnostjo. Ta pozornost je tem večjega pomena, ker stoji na čelu revije sam Prosvetni Minister Eksk. Bottai. Že ob priliki njegovega prvega obiska v Ljubljani smo se mogli prepričati, s kakšno pozornostjo in s kolikim umenjem se je ta Ducajev ožji sodelavec in tenkočutni poznavalec umetnostnih in literarnih pojavov zanimal za slovenske kulturne razmere. Prepričani smo, da je velikodušna iniciativa revije »Primato« prva posledica ljubljanskega vtisa Eksk. Bottaija in nadaljnji očitni dokaz njegovega razumevanja za kulturne tradicije in etnični značaj Slovencev.

Levec in ljubljanski Zvon

Mladi slavist Anton Vratuša je pred tedni promoviral na ljubljanski univerzi za doktorja filozofije na podlagi disertacije z naslovom »Levec in ljubljanski Zvon«. 80 strani velike 8° obsega joča knjižnica ni prvi prispevek k zgodovini vodilne slovenske revije, ki je obhajala lani šestdesetletnico. Prof. dr. Ivan Prijatelj je posvetil LZ posebno poglavje v svojem »Kersniku«. (Slovensko slovo pod vodstvom Levčevega ljubljanskega Zvona) in razpravo »Med Levčevim ljubljanskim Zvonom in Hribar-Tavčarjevimi Slovanom«; tudi nekateri krajši članki (Tomšiček, Leben) vsebujejo gradivo k zgodovini LZ. Dr. Anton Vratuša se je polotil znanstveno metodno obdelave Zvonove preteklosti in je v svoji doktorski disertaciji do malega izčrpal stvarino, ki se tiče LZ in Levca v dobi njegovega desetletnega urejanja.

Frana Levca so naši slovstveni zgodovinarji prikazovali kot vzornega revijalnega urednika. V čem je bila njegova uredniška spretnost, je ostalo nejasno. Anton

Vratuša je ob enem z LZ v njegovem prvem desetletju obdelal tudi Levca in ga orisal z vseh strani: kot človeka, kot šolnika, kot urednika in kot slovstvenika. Mož, ki bi po svojih izvirnih literarnih spisih ostal po pravici pozabljen, je kot organizator slovenskega književnega življenja, kot urednik vodilne revije in prvih kritičnih izdaj naših pisateljev vreden pozornosti. Anton Vratuša ni samo kritično proučil že objavljene literature o Levcu in njegovi dobi, marveč je segel tudi po neobdelanih virih, predvsem po obsežni Levčevi korespondenci in po drugi rokopišni stvarini. Delo z viri je — kakor vedno — prineslo zanimive in nove izsledke in Vratuševu razpravo bo moral poslej poznati vsak slovenski zgodovinar, ki bo pisal o slovenskem književnem življenju v drugi polovici 19. stoletja.

Vratuša poteka iz šole prof. Kidriča in kaže nje priznane odlike, predvsem pozitivističen odnos nasproti literarnim vprašanjem, smisel za podrobno in kritično raziskavanje, utemeljevanje sleherne razlage z vsemi dokumenti, ki so na razpolago. Disertacija že po nujnih zahtevah znanstvene metode ne more nadomestiti takih esejsko zajetih profilov in medaljonov, kakor jih je pisal o naših književnih predstaviteljih pokojni prof. Prijatelj, vendar je umel Vratuša tudi v tem okviru razporediti stvarino tako, da njegovo razpravo prebiramo z zanimanjem tudi tedaj, ko je dokumentacija obtežila sestavek z raznimi slovensko-zgodovinskimi podrobnostmi. Zgodovina »Ljubljanskega Zvona« je bila temeljito začeta in bi samo želeli, da bi dr. Vratuša al kdo drug obdelal z enako vestnostjo »režime« Levčevih naslednikov, prizadevnih »zvonarjev« v visokem stolpu slovenske književne kulture.

Vratuševa razprava »Levec in ljubljanski

ski Zvon« je razdeljena v troje poglavij. Prvo prikazuje osebnost Frana Levca, tega nekoliko pedantnega in zelo stremilnega profesorja, ki je bil človeško nekoliko manj »idealne«, kakor bi mogli sklepati po dosedanjih premalo plastičnih podobah njegove osebnosti. Pisec se posebej bavi z Levčevim odnosom do Stritarja, ki mu je bil izprva slovstveni učitelj in najdražji svetovalec in do Levstika. Iz Vratuševega dokumentiranega prikaza vidimo v Levcu izobraženega in ambicioznega profesorja, vendar brez izredne globine in posebno obsežne razgledanosti. Levec je bil bolj epigonska narava in kot kritik in urednik — gledan z evropskimi očmi — zvezda tretje ali četrte veličine. Ni bil »narava, katero bi gnalo, iskati tudi lastnih vrednot, ali pa vlivati drugod sprejetim nove vsebine«, piše Vratuša. »V glavnem je ostal vse svoje življenje vendarle na višini, do katere se je povzpela v Stritarjevi šoli, dasi je dopuščal tudi druge možnosti. Iz usluge okolici in razmeram je zapisal v privatni korespondenci tudi kakšno sodbu, ki je bila takemu gledanju na svet nasprotna. Nikoli pa ni napisal nobenega članka, v katerem bi bil odkrito priznal svoj svetovni nazor ali pa se kakor koli jasno izrekel.«

Popustljivost, neodkritost, lahka malodušnost, pripravljenost za kompromis, pomanjkljive ustvarjalne zmognosti in še nekatere napake so nujno vplivale tudi na Levčev vlogo pri tedanji slovenski vodilni reviji »Ljubljanski Zvon«. Drugo poglavje je Vratuša odmeril Levcu kot uredniku. Kot urednik je bil nedvomno nesebičen, čeprav je povsod mislil tudi na svojo rodbino, na skromne profesorje prejemke in na zaželjeno pozicijo šolskega nadzornika. Za urednika slovstvene revije je imel Levca znane pozitivne lastnosti, tako zlasti nesebičnost, uslužnost, vjud-

Kronika

Skrivnostna črka V

Vsi čitatelji, pravi »Hrvatski narod«, že dobro poznajo črko V. Vidijo jo na vsakih vratih. Črka V je simbolična pomena. To je simbol, ki vsebuje vse težnje in voljo, to je spoznanje in prepričanje milijonov in milijonov ljudi o zmagi.

Prvi, ki je vrgel to preroško besedo v svet, je bil Benito Mussolini. Voda fašistične Italije, ki je takrat, ko je klical svoj narod k orožju in borbi proti najhujšemu rušilcu tuje svobode, zaključil svoj vneti govor z eno samo preprosto besedo, kateri pa je znal vtisniti pečat velikega, zgodovinskega pomena. Izgovoril je besedo: »vincere — zmagati! Ta beseda je nato dobila pečat genia. Prevzel jo je ves narod in jo nosi v srcu skupno z onimi, ki se bore ramo ob ramo z Nemčijo in Italijo, da dosežejo višji cilj in sicer vladavino socialne pravice, ki je prav tako ena izmed Mussolinijevih klasičnih formul. Če ne bo kdaj kdo odločil, da napiše zgodovino o sreči posameznih besed, ne bo mogel preko čisto italijanskega glagola, ki se je izmenada povzpelo do vrhunca in odsejnil glasno po vsem svetu. Prav te dni je ponovno bila izgovorjena ta velika beseda in potrjena iz ust samega Duceja. Ko je govoril v Mantovi nekemu oddelku italijanske vojske, namjnomu na vzhodno bojišče, je zaključil svoj govor z besedami: »Ni važno, koliko časa se še moramo boriti. Važno in glavno je samo eno, in to je: Vittoria — zmaga!«

★

* **Tri beatifikacije.** Na Veliki Smaren dne 15. avgusta bosta v cerkvi sv. Petra v Rimu slovesno proglašena za svetnika dva blažena jezuita, Bernardino Realino, ki se je uveljavil kot misijonski pridigar v raznih krajih Italije, in Ivan De Britto, Portugalec, ki je umrl mučeniške smrti v Vzhodni Indiji. Hkratu bo prečitan odlok, s katerim papež priznava čudeže za beatifikacije Marije Magdalene iz Canosse, ustanoviteljice reda usmiljenih sester v Veroni.

* **Filmska šola išče učencev.** Ministrstvo za ljudsko prosveto je razpisalo natečaj za sprejem novih učencev v Eksperimentalno središče za kinematografijo za študijsko leto 1941/42. V tečaj, ki se prične 1. novembra, bo sprejetih 6 učencev v odseku za režijo in organizacijo filmske proizvodnje, 10 za recitacijo, 6 za optiko, 3 za zvočni odsek in 4 za scenografijo. Med pogoji za sprejem je spričevalo o dovršeni nižji srednji šoli. Najnižja starost za moške kandidate je 20, za ženske pa 18 let, v odseku za recitacijo pa za moške 18, za ženske pa 16 let. Prošnje je treba do 15. septembra t. l. poslati na naslov: Centro sperimentale di cinematografia, Roma, via Tuscolana.

* **Pomen nemškega sodelovanja v ustaški vojski.** Kakor smo poročali, je poglavnik dr. Pavelić z zakonsko odredbo uvrstil milico nemške narodnostne skupine na Hrvatskem v ustaško milico. Nemške oddelke tvorijo tri stotine in v posebna stabna straža. Poveljnika nemške milice imenuje vođa nemške narodnostne skupine na Hrvatskem. Pripadniki nemške milice prisegajo Adolfu Hitlerju in poglavniku dr. Paveliću. Hrvatski zunanji minister dr. Lorković se je o tem pogovarjal z glavnim urednikom beograjske »Donauzeitung« in je rekel, da je hrvatska država prva, ki je v lastno vojno silo uvrstila nemške oddelke, katerim poveljuje nemški oficirji. To se ni zgodilo na nemško pobudo, temveč po načrtu maršala Kvaternika. Nemška narodnostna milica na Hrvatskem bo imela za svoj narod isti pomen kakor ustaška milica za Hrvate in bo smela nositi orožje. Sodelovanje Nemcev pri državnem življenju na Hrvatskem je zagotovljeno v razmerju z njihovo številčnostjo. Te dni je vodja nemške skupine Altgayer obiskal poglavnika, maršala Kvaternika, zunanjega, notranjega in kmetijskega ministra.

* **Peripetije italijanskega povratnika v Sovjetski Rusiji.** V Genovu se je vrnil ladjski kuhar Antonio Cavallino, ki je leta 1939, s parnikom »Adua« zapustil Italijo, potem ga je pa začetek vojne zatekel na Japonskem. Leto dni je ostal tam, potem pa se je s 4 drugimi rojaki odločil za vrnitev v domovino. Na potovanju skozi Sovjetsko Rusijo so naleteli na skupino 45 Nemcev, ki so se iz Amerike vračali domov. Šest dni in šest noči so s vlakom potovali do Moskve, a tja so prispeli prav v nedeljo 22. junija, ko je Hitler proglasil vojno proti sovetom. Na moskovskem kolodvoru so njihov vagon zapečatili, italijanske in nemške potnike pa je policija preselila v neki živinski voz. Pozneje so jih odvedli v hotel Metropol, kamor so takoj nato prispeli tudi predstavniki italijanskega in nemškega konzulata in se z vso vno močjo lotili dela, da jih rešijo. Kljub

budnim očesom agentov GPU, ki so jih stražili v hotelu, je Italijanom uspelo, da se drug za drugim izmuznejo, in tako so se zatekli na poslanstvo, kjer jih je poslanik Eksc. Rosso takoj vzel v svoje varstvo. Na poslanstvu pa so izvedeli, da je tudi Italija napovedala Rusiji vojno, in poslanik se je s svojim uradništvom prijavil na pot. Medtem ko je poslaniško osebje odpotovalo, je rdeča policija prisilila vse štiri povratnike in dva druga Italijana, da so ostali v poslanških prostorih, kjer jih je, kakor pripoveduje Cavallino, stražilo okrog sto agentov GPU. Ze istega večera pa so jih naložili na avto in jih odpeljali v neko koncentracijsko taborišče v okolici mesta, kjer so našli tudi svoje nemške tovariše s poti. V taborišču so ostali 10 dni. Za hrano so prejeli po pol kilograma črnega kruha in malo ričeta na dan. Dne 4. julija so Italijane iz taborišča z avtom prepeljali na moskovski kolodvor, od koder so — po zahtevi poslanika Rossa, ki je pred odhodom odločno zahteval, da jim sovjetska oblast dovolijo povratek — po železnici potovali do postaje Leninhana na rusko-turški meji. Med vožnjo so dohiteli vlak z italijanskimi diplomatskimi uradniki, toda v Leninhano so morali čakati še 8 dni, preden so smeli prestopiti mejo. V Karču, prvi postaji v Turčiji, pa so bili prav pristrženi sprejeti. Preko Sofije, Beograda in Zagreba so se nato vrnili v domovino.

* **Dubrovniški prostovoljci na boljševiški fronti.** Sarajevski »Katoički tjeđnik« poroča, kako se je Dubrovnik poslovlil od prvih prostovoljcev, ki so se šli boriti proti boljševikom. V Dubrovniku in bližnji okolici se je prijavilo kakih 60 prostovoljcev, ki so se pred slovesom udeležili skupne službe božje, kjer so se tudi spovedali in pristopili k obhajilni mizi. Bogoslužje je opravil njihov duhovnik don Nikola Dorešić, ki je nato z njimi odpotoval na bojišče. Dubrovniški prostovoljci imajo svojo zastavo iz časa vladavine bana Jelčića 1848. Zastavo je polnih 30 let varovala družina Kojaković.

* **600.000 din za Smederevo.** Predsedstvo nemškega Rdečega križa v Berlinu je, kakor poroča »Donauzeitung«, darovalo 600.000 din ali 30.000 mark za žrtve eksplozije v Smederevu. Zastopnik Rdečega križa je izročil ta dar posebnemu poverjeniku za obnovu Smedereva, Dimitriju Ljotiču.

* **Zatamnitev v Trstu.** Prefekt Tržaške pokrajine je odredil, da od 5. avgusta pa do nove odredbe traja zatamnitev od 21.30 do 5.30. Policiji je naloženo, da strogo nadzira izvajanje odredbe. Kršitelji se kaznujejo z zaporom do treh mesecev in z globo do 2000 lir.

* **Perutnina za goste kopališč in zdravilišč.** Ministrstvo za poljedelstvo je odredilo, da se sme v zdraviliščih in kopališčih tudi ob sredah in četrtkih nuditi perutnina, da se na ta način ustraže potrebi bolnih gostov po mesni hrani.

* **Videm dobi novo trgovsko šolo.** Med prebivalstvom Videmske pokrajine je živo zanimanje vzbudila vest, da bo v Vidmu ustanovljena nova tehnično-trgovska šola. Novi šolski zavod, kateremu bo priključena še obstoječa nižja strokovna šola, bo imel dva letnika. Absolventi bodo imeli pravico do samostojnega izvajanja trgovskega poklica ali do nameščenja v trgovskih in bančnih podjetjih.

* **Nenavadna igra strele.** Letošnje poletje nudi celo vrsto nenavadnih vremenskih pojavov, a to, kar je doživela družina kmeta Demetrija Prevedella v neki vasi blizu Crespana, spada v resnici med začudenja vredne redkosti. Gospodar je bil z ženo in dvema hčerkama v hiši, ko se strela na lepem udarila v hišo, snela električni števček izpod stroja in ga vrgla daleč stran. Od tod je ognjena iskra obredla vse sobe in oplazila vse kose pohištva in slike na stenah. S hiše je iskra preskočila na kašo, v kateri se je pravkar nahajala najmlajša hčerka, 13letna Olga. Posnela ji je vso obleko z života in jo čisto golo vrgla skozi okno kakšne 4 metre daleč na dvorišče. Posebno začudenje je vzbudilo dejstvo, da se je dekle, čeprav povsem omoteno od silovitega udara in s hudimi poškodbami po udih in po životu, pobralo s tal in se zavleklo nazaj h kaši, da bi ob steni poiskalo zavetje. Tam so jo našli nezvestno in jo brž prepeljali v bolnico. Kakor so zdravniki ugotovili, pa njene poškodbe niso nevarne.

* **Džamija zagrebških muslimanov bo zgrajena v Zelengaju.** Vprašanje zagrebške džamije se preresetava že nekaj let. Zdaj je prevzelo nalogo za zgradbo džamije Društvo za olepšanje Zagreba. Zgradba bo stala v Zelengaju in se bo zidava pri čela v nakrajšem času. Zelengaj bo postal v kratkem času eden izmed najodličnejših

delov velikega Zagreba. Načrt za zgradbo džamije je poverjen arhitektu Zvonimiru Požgaju.

* **Delavski domovi v Varaždinu.** Preteklo nedeljo so v Varaždinu blagoslovili temeljni kamen za novo kolonijo delavskih domov. Urad za izgradnjo delavskih domov bo zgradil 13 hiš, to je 26 domov, tovarna Tivar gradi 50 domov, veleindustrija svile pa tudi nekaj več kakor 10 domov. Zemljišče je zelo veliko, da bo na njem v nekaj letih zgrajenih 300 hiš s 600 delavskimi obiteljskimi domovi. V kratkem bodo začeli zidati delavske domove tudi v Banjaluki. V Sarajevu bodo zgradili 80 hiš, v Osijeku pa 32 hiš za delavske družine. V delu so tudi že načrti za delavske domove v Mostarju, Omišlju in Dubrovniku, kjer pa se bodo zaradi ugodnega podnebja dela lahko pričela v jeseni.

* **Avto ga je podrl.** V bolnico Regina Elena v Trstu so pripeljali 17letnega elektrotehničarja Libera Simončiča iz ulice Guardie. Na cesti ga je podrl neki avtomobilist in mu prizadel precej hude poškodbe.

* **Arcajela komunistične družbe v Srbiji.** Srbski komisariat za notranje zadeve je objavil: V neki pokrajini naše dežele, kjer je neka komunistična tolpa plenila in vzemirjala mirno in delavno prebivalstvo, je nekemu orožniškemu oddelku uspelo tolpo zajeti in jo uničiti. Notranje ministstvo je nagradilo organe javne varnosti, ki so tolpo našli in uničili, s 15.000 din.

* **Domovi in koče na spodnještarskih in gorejskih planinah,** ki jih je prevzel Deutscher Alpenverein, bodo, kakor pravi »Neues Wiener Tagblatt« omogočile društvu Deutscher Alpenverein delovanje v tistem obsegu kakor pred prvo svetovno vojno. Alpenverein pridobiva nove naloge ne samo, da odpre pota v planine, temveč da tudi pomaga ohranjati in učvrstevati nemstvo v teh krajih. Te velike naloge, pravi list, bodo prevzeli oni ogranki Alpenvereina, ki se nimajo nobene koče in nobenega delovnega področja, ali pa bodo mogli poleg dosežanja dela prevzeti še nove naloge. Predvsem bodo tu delovali oni ogranki Alpenvereina, ki so zaradi svetovne vojne izgubili planinske domove in delovna področja. V celem bo prevzeli 31 planinskih domov in koč.

* **Školjčivi v šrambi.** V poletni vročini povzročajo gospodinjam nemalo skrbi za jedilnico, različni sovražniki tistih živil, ki se lahko kmalu pokvarijo. V jedilni šrambi se zlasti radi pojavijo srebrnakač živalce, ki so zelo urne. Teh se lahko ubranimo samo na ta način, da imamo šrambo kar najbolj čisto in da pride v šrambo in na jedila kolikor več svetlobe, samo ne sonca. Drug hrošček, ki posebno ljubi slanino, se loti tudi klobučevine, lesa in celo svinčini stvari. Njegova ličinka je dolga podrgni centimeter in črnkasta s svetlorjavimi progicami. Tretji hrošček s svojimi dolgi tipkami posebno ljubi zelisa, čaje in zelenjavo. Čim se ga dotakneš, se napravi mrtvega. Medtem ko lahko nekatere hrošče zatiraš samo z dezinfekcijo, lahko druge zajedljivce preganjaš s tem, da moko ali podobna živila večkrat prespiješ in da tla šrambe pogosto obrišeš. Zelo nadležni so seveda kuhinjski ščurci. Zoper nje je treba dezinficirati in zamašiti vse razpoke v jedilni šrambi. Molj, ki je moki hudo nevarna, hrošček, ki se loti kruha ali tudi testenin in riža, pa drugi podobni zajedljivci se dajo onemogočiti samo na ta način, da imaš taka jedila v škatlah, ki se dajo dobro zapreti. Moko pa je sploh treba poleti večkrat prespati, ker jo samo tako ohraniš uporabno.

Iz Ljubljane

— **Ob deseti obletnici smrti za univerzo velezaslužnega častnega doktorja gosp. dr. Danila Majarona** bo v petek 8. t. m. ob osmih jutraj sv. maša zadušnica v stolnici. K cerkvenemu opravilu so vabljene vsi gg. predavatelji, uslužbenci in slušatelji ljubljanske univerze ter pokojnikov prijatelji in spoštovalci. — V isti namen bo v soboto dne 9. t. m. kot rektorij dan prosto. Tega dne univerzitetni uradi ne bodo poslovali.

— **Izlet SPD:** Planinci si bodo v nedeljo 10. t. m. ogledali predele okrog Horjula in Polhovograbca. Jutraj z vlakom ob 7.45 uri krenejo izletniki do postaje Drenov grič ter po Horjulski cesti do naselja Lesno brlo, kjer se razgrne priznava Horjulska dolina. Iz te vasiče vodi pot čez potok šujco navzgor k cerkvi Sv. Urha, kjer je v turških časih stal Horjulski tabor. Dalje skozi vas Zaklanec se vzpenja pot na Koreno, 720 m visoko brdo med Horjulsko in Polhovograbsko dolino. Pred cerkvico na Koreni je prostran razgled na šmarno goro in Ljubljansko kotlino, na Savinjske Alpe, na Blegaš s Triglavom v ozadju. Pot po grebenu nas pripelje v malo vas Samatorico, kjer pripravljajo SPD zavetišče pri kmetu Jerali. Nad

navedeno kmetijo je vrh Kofčjek, ki nad razgled proti Sv. Trem Kraljem, na Črni vrh ter v Polhovograbsko dolino, kamor se bodo izletniki vrnili proti večeru, da doseže zadnji avtobus proti Ljubljani. Prijaviti se je treba čim prej, najkasneje pa do sobote popoldne in sicer v društveni pisarni SPD.

— **V duhu časa.** Na Vrtači, brez dvoma najlepši in najbolj urejeni mestni četrti, so pred kratkim zgradili trinadstropno stanovanjsko palačo. Stavba je v arhitektonskem pogledu nekaj posebnega in ima številna, sodobno urejena stanovanja. Od ceste je pomaknjena nekaj metrov stran in ima na obeh straneh precejšnje zemljišče. Zemlja je razdeljena med stalnovalce hiše, ki so jo skrbno obdelali, da je zdaj bogato obrodila. Okrog nove stavbe gradijo moderno ograjo, seveda v regulacijski črti ceste, in sicer v slogu, ki bo spajal s celotno okolico.

— **S sedanjim enotnim kruhom** so Ljubljanci zadovoljni, saj je dobro napravljen in okusen. Tudi dobro vzhanjan je zmerom, tako da je lahko prebivalci in ga morejo uživati celo tak, ki imajo šibke želodce. Ljubljanski peki pa so obdržali še stari način prodajanja kruha. Za pol kilograma n. pr. prerežejo kilogramski hleb na polovico. Povsem razumljivo, da je tudi pri se tako pazljivo razpoloviti malokdaj res razpolovljen na dva enaka dela. Navadno je ena polovica zmerom težja, včasih celo za 10 dg. Danes, ko je kruh točno odmerjen za vsakega državljanca, se taka razlika pozna. Drugod v Italiji prodajajo peki kruh že od nekdaj na tehtnico. Tako ni nikdo oškodovan.

KIS ZA VLAGANJE sočivja znamke »VLACET«, priznано dober — prodaja DROGERIJA K A N C, LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA ST. 1

— **Čiščenje ulic v Stanu in domu.** Zemlja, na kateri je zrasla bela Ljubljana, je očitno prav rodovitna. Ne samo na periferiji, tudi v najozkejšem središču, po podobno tlakovanih cestah poganja trava. Mestna občina ji je napovedala boj povsod, kjer se pojavi in kamor ne spada. Na periferiji delavci pridno trebljo travo, ki je prerasla čistišča in pločnike. Zdad čistijo Langusovo ulico od Tržaške ceste do železniške proge ob tobačni tovarni in Glinško ulico v Stanu in domu. Obe ulici sta že popolnoma očisti in so hodniki zasilo urejeni. Na vrsto pridejo še ostale ulice te prijazne mestne četrti.

— **Rdeči križ, sekcijska za socialno pomoč** prosi vse priseljene zdravnike, ki nimajo zaposlitev, da se zaradi evidence zanesljivo oglašijo v prostorih Rdečega križa, Franciskanska ulica 6/I. v četrtek 7. t. m. ob 18. uri. — Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč sta darovala kluba »Ilirija« in »Primorje« izkupiček nedeljske tekme L 500.—. Najlejša hvala!

— **Brivski in frizerski pomočniki in pomočnice** so povabljeni na sestanek, ki bo v petek 8. avgusta, ob 20. uri v Pokrajinski delavski zvezi (Delavski zbornici), Miklošičeva cesta 22, pritličje. Na sestanku se bo razpravljalo o sklenitvi nove kolektivne pogodbe za brivsko in frizersko stroko ter je zato dolžnost vseh brivskih in frizerskih pomočnikov in pomočnic, da se sestanka udeležijo. — Pokrajinska delavska zveza v Ljubljani.

— **Izgubljeni ključji.** Dne 28. julija t. l. ob 16.30 je bila izgubljena v Vegovi ulici od Napoleonevoga trga proti univerzi mala damska denarnica koštanje rjave barve s sedmimi ključji. Pošten najditelj se naproša, da odda ključje proti nagradi v dnevni redakciji »Jutraj«.

— **Souvan-Co, modni salon, Ljubljana,** Mestni trg 24 ne posluje od 7. do 22. avgusta 1941.

— **Spet dež.** Po treh dnevih resnično lepega vremena, ki sta se ga enako razveselila kmet in mešan, je včeraj jutraj spet začelo deževati in je potem lilo ves dan. Barometer je močno padel in se bo vreme najbrž spet poslabšalo.

— **Pod avto je zašla.** V torek popoldne so pripeljali na kirurški oddelk 15letno Silvo Bausovo, gostilničarjevo hčerko iz Ljubljane. Pred mestnim magistratom je po neprevidnosti zašla pod avtomobil in je dobila poškodbe po glavi in po životu.

Iz Novega mesta

— **Dobrodolni koncert.** V torek 12. t. m. ob 19. uri bo v Prosvetnem domu velik vokalni in orkestralni koncert, ki ga priredi novomeški okrajni odbor Rdečega križa v korist osirotelih priseljenec. Na koncertu se bo predstavil novomeškemu občinstvu salonski orkester v novem povečanem sestavu, saj bo nastopalo pod taktirko kapelnika g. Engelberta Soga 30 godbenikov. Na sporedu so dela svetovnih skladateljev. Posebno zanimanje je za skladbo »Ob zibelci«, ki jo je komponiral

ZAPISKI

Skupina ljubljanske Opere v Trstu. Danes bo v tržaškem gledališču Politeama Rossetti nastopila skupina članov ljubljanske Opere. Sopranistka Ksenija Vidalijska bo pela arije iz Cilea, Puccinija in Gloranda, primabalerina Moharjeva, plesalka Remskarjeva in Boris Pilato pa bodo izvajali klasične in plastične plesne na glasbene motive Dvoržaka, Gregorčiča, Chopina, Rahmaninova, Škerjancja, Sibeliusa, Čajkovskega, Brahmsa, Straussa in Bizeta. Člani našega baleta nastopijo bodisi kot solisti, bodisi v skupnem plesu. Z enako pridovitvijo so dosegli lep uspeh pred dnevi v Gorici.

Obnovite naročnino!

znani novomeški skladatelj in glasbenik g. Strajnar in katero bo tokrat ob spremljavi orkestra prvič zapela ga. Marjanca Kalkanova. Sodelovala bosta še pianistka gđ. Edita Logerjeva in violinist g. Bruno Salleta. Za koncert je med vsem prebivalstvom polno zanimanje, saj že glede na svoj dobrodelni značaj zasluži prireditve, da se je Novomeščani udeležijo v častnem številu.

— **Uradovanje v gimnaziji.** Te dni je nastopil svoj letni dopust ravnatelj realne gimnazije g. Iv. Dolenc. Do 19. t. m. ga bo zastopal g. prof. Leskovic Viktor, ki bo strankam na razpolago vsak ponedeljek, sredo in petek od 9. do 11. ure dopoldne, po potrebi in dogovoru pa tudi izven tega časa.

— **Pomožna akcija.** Te dni je bila zaključena pomožna akcija, ki jo je v korist osirotelih priseljenec izvedel okrajni odbor Rdečega križa pod vodstvom g. dr. Boža Küssla. Akcija je zelo dobro uspela. Doslej so darovali Novomeščani za osirotelne priseljenice preko 40.000 lir. Tolikšne vsote že dolgo ni dosegla nobena javna zbirka. Novomeško prebivalstvo je pokazalo pravilno razumevanje tegob nesrečnih rojakov. Vsem darovalcem se Rdeči križ najiskrenejše zahvaljuje.

— **Nevaren ugriz.** V ponedeljek popoldne je na cesti ugriznil večji pes 59letno dnarico Franciško Vidmar iz Pomurja pri Trebnjem v desno nogo in ji zadal hude rane. Ker je bila nevarnost zastrupljenja, je bila Vidmarjeva prepeljana v novomeško bolnišnico. Njeno stanje je prav resno. Ni še ugotovljeno, ali je bil pes stekel, vendar se opozarja vsi lastniki psov, da je v novomeškem okraju še vedno v veljavi strog pasji zakon in bodo vsi lastniki psov, ki ne bi upoštevali zadevnih določb, strogo kaznovani, njihovi psi pa pokončani.

— **Brezplačni italijanski tečaj,** ga prireja podružnica »Jutra« za otroke svojih naročnikov, se je pričel v torek. Tečaj bo odslej redno vsak torek in vsako soboto od 8. do 9. ure dopoldne v fizikalni dvorani realne gimnazije.

Iz Trebnjega

— **Trgovina z mlekom in mlečnimi proizvodi** je prešla iz prostega trgovanja pod državno kontrolo in je v našem okraju za to trgovanje pooblaščen samo nabavna in prodajna zadruga. Kmetje morajo oddati vse presežek mleka navedeni zadrugi, vse posameznike pa morajo prijaviti pri občini. Istočasno opozarja občina, da je rok za prijavo pridelka jecmena že potekel in naj zamudniki letošnji pridelek takoj prijavijo.

— **Občina objavlja:** Karte za življenjske potrebščine se bodo delile samo še v sredo 6. t. m. v četrtek, petek, soboto pa samo za one zamudnike, ki iz kateregakoli važnega vzroka ne bi mogli dvigniti karte na določeni dan. Po preteku tega tedna se karte ne bodo mogle več dobiti.

— **Občina opozarja občane,** da se od 22. ure zvečer do 5. ure zjutraj drže doma in jih, razen v nujnih bolezenskih primerih ne zapuščajo. Obenem se občani opozarjajo na predpise o zatamnitvi, ker se bo v bodoče tudi po okoliških vaseh izvajalo nadzorstvo. — Ker je stopila v veljavo nova uredba o klanju živine, so izključeni iz trgovine za klavno živino vsi prekupevalci in je v bodoče edini kupec Prehranjevalni zavod v Ljubljani, ki bo v Trebnjem posloval po svojem organu. Za občino Trebnje bo dogon živine 13. t. m. na sejmšču v Trebnjem.

— **Spet dovoljena gostilna.** Uključena je odredba g. komisarja za okraj Novo mesto Cap. Dott. Ottoma Grisellija, s katero je bila začasno zatvorjena gostilna A. Springer v Trebnjem.

— **Pogrešana.** Neznano kam je pobegnila duševno bolna Alojzija Starčeva iz Gornjega Zabukovja. Oblečena je v karistrato krilo z rdečo bluzo. Stara je 34 let. Kdor bi pogrešano kje videl, naj takoj sporoči občini.

Iz Spodnje štajerske

Službeno mesto za obrtno nadzorstvo je bilo ustanovljeno v Mariboru. Vodja tega službenega mesta je istočasno pooblaščenec šefa spodnještajerske civilne uprave za delovno zaščito in obrtno nadzorstvo. Vsa prečta stanovska vprašanja rešuje v soglasju z delovnopoličnim uradom. Vodja službenega mesta za obrtno nadzorstvo ter njemu dodeljeni organi so upravnici vsak čas pregledati vse obrate industrije, obrti in trgovine. Navedenemu službenemu mestu so se morali prijaviti vsi obrati z več kot 20 delavci.

Devizno odpravljanje na novi mejl. Prepovedano je v smislu odredbe pristojnega pooblaščenca izvažati vsa domača ter mozemaska plačilna sredstva, kar velja tudi za državne kreditne blaginje in vrednotnice. Domačini ter inozemci lahko izvažajo rajhovske kovance in rentne bančne vrednotnice do 10 RM mesečno brez odbitve, kar pa ne velja za obsejne prebivalce v obmejnem prometu. Domačini lahko spravijo inozemske kovance nad 10 RM in inozemska plačilna sredstva do 50 RM brez odbitve v inozemstvo, če so v posesti kakšnega izkaza o nujnosti službene ali poslovne potovanja.

Novi grobovi. V mariborski okrajni bolnišnici sta preminili 62-letna posestnica Ana Sht in 10-letna dijakinja Marija Partič.

Mariborski vojaki nogometaši so porazili v Gradcu moštvo trdnice Steyr-Dalmier-Puch s 6:4, poštarje nogometaše pa s 3:1.

Ribogojstvo v celjskem okolišu. Veletrgovec Robert Zangger iz Celja je svoječasno opuščen Windischgrätzov ribnik ob cesti iz Konjic v Vojnik na novo uredil ter ga preuredil za svrhe smotrnega gojenja postrvi.

V svečnem gradu je bilo te dni zaključeno novo dekliško taborjenje. Ob zaključku je spregovorila voditeljica ženskega oddelka mariborske podružnice štajerske domovinske zveze. Nemški tečaj v Mežiški dolini. Po vsej Mežiški dolini so bili, kakor drugod v zasedenih krajih, uvedeni nemški tečajji. Po sedenih krajih, uvedeni nemški tečajji, ki so prišli s Koroskega. Podnevi učijo otroke, zvečer pa odrasle. Uprižarjati so tudi začeli nemške filme in sicer podnevi za otroke, zvečer za odrasle. Povsod o zasedenih krajih je na sporedu film »Binkošne orgle«, poleg tega je priključen zvočni tehnik in film o vojnem pohodu proti Jugoslaviji.

nost, obzirnost na vse strani, podvzetost, natančnost; bil je dober organizator, neumoren delavec, iskatelj, bodritelj starejših, vodnik in mentor, a tudi podpornik mlajših — piše Vratuša. Bil pa je kompromisar v ideološki in estetski polemiki, kar je napredni tabor prav posebno občutil v času, ko je začela delovati v nasprotnem taboru močna in bojevit osebnost dr. Mahnič. Levec je bil pod znatnim vplivom svojega prijatelja Kersnika, ki pa ga tudi ni mogel razgibati v bojevitost osebnost nego je bil Levec po naravi, Levečev mentorstvo takisto ni bilo tako, kakor so o njem mislili. Vratuša sklepa, da Levec za svoje zmoglosti ni bil slab mentor, vendar pa popravljaj mnenje, ki ga je zastopal celo dr. Prijatelj, da nam je Levec Kersnika »podaril« ter vzgojil realista Aškerca. Prav tako skromen je bil Levec vpliv na Strekljia. Z Aškercem se ni Levec nič bolj trudil kot z Opeko in vendar — kolikšen razloček! Levec s svojim mentorstvom ni kazal novih poti, dajal pa je marsikomu vero vase in bil mladim v moralno podporo. Kot urednik je imel s sodelavci, s tiskarjem in z drugimi činitelji približno iste izkušnje kot vsi njegovi poznejši nasledniki. Skrb, kako napolniti posamezne zvečke, je bila pri njem večja od prizadevanja, da bi uredil letnik po določenem načrtu, kakor so bili uredniki velikih časopisnih revij. Bil je največkrat izbiratelj, čisto pa tudi samo zbiratelj razpoložljivega gradiva — urednik s praznimi predali!

V tretjem poglavju razčlenja Vratuša

Levečev LZ po njegovi vsebini in redakcijski tehniki, karakterizira njegovo poznanje in prozo z vsebinske in oblikovne strani ter ugotavlja na str. 52: »Tako je bil LZ vseh svojih prvih deset let prav za prav brez vsakega programatičnega članka, skoraj brez vsake jasne izpovedi. S tem pa je izgubil tudi borbenost, življenjskost in v nemali meri možnost, neposredno vplivati na sodobno slovensko literarno dogajanje. Vzrokov za te vrste pasivnosti je več. Predvsem dejstvo, da niso tvorili Zvonovci nikakršne izrazite in enotne smeri. Razen tega pa načelo, naj ostane LZ vedno nad politiko, strah za sotrdujke in naročnike in okoliščina, da je bil urednik in kasneje tudi lastnik revije oče številne družine in državni uradnik.«

Morda bi ne bila odveč primerjava Levečevega LZ z drugimi revijami tistega časa, zlasti z »Lumirom« in z zapadnimi literarnimi časopisi, ki so predstavljali vzor tedanje revije. Čeprav ostaja slej ko prej nesporno, da je bil LZ najboljši primer tedanjega slovenske revije in da je takoj v prvem desetletju izvršil velike naloge v slovenski literarni kulturi, je vendar Levečev vodstvo dobilo po zaslugi A. Vratuše marsikatero potrebno korekturo. — Razprava je opremljena z navedbo virov, z opombami in s kazalom.

Veseli teater

V torek zvečer je Veseli teater v Delavski zbornici zopet napolnil dvorano. Hvaležnega občinstva, ki je v teh časih

dovzetno za vse, kar vliva človeku veselja in nudi trohico sprostitve od teže vsakdanjih skrbi, se je kar trlo. Razprodani večeri kažejo, da se je ideja in naprava Veselega gledališča trdno oprijela tal in zajela najširše občinstvo. Vodstvo bo moralo skrbeti, da bo program čedalje zanimivejši in pestrejši. Iznajdljivost in humoristično-satirična žilica njegovih literarnih sodelavcev ne bosta smeli opesati, če naj oder ohrani tisto poslanstvo vedrega gledališča, ki ga je prav posebno izpričal s prvim programom. Podkrajškemu teatru ne bo zmanjkalo dobrih igralskih sodelavcev.

Prisiljene smešnosti postajajo prisilne in teh se bo moral Veseli teater varovati, ker se zdi, da se počasi skušajo vtihotapiti v njegov sicer še vedno pestri in mikavni spored.

Tretji program obsega skeč v dveh slikah »Pri čaju«, ki kaže ljubljanske dame v letu 191

Italijanski tečaj

LXXIX

Pri krojaču. Dal sarto.

A. Mi potreste raccomandare un buon sarto? B. Sì, caro amico, ci sono due buoni sarti qui vicino. A. Vi dispiacerebbe di accompagnarli? B. Di nulla, così farò anche io due passi.

Le due amici se ne vanno e, arrivati dal sarto, lo salutano. A. domanda: »Mi potreste fare un abito su misura di questa stoffa?« Sarto: »Sì, signore, come lo volete, la giacca a doppio petto o semplice, con quanti bottoni?« A. »Vorrei la giacca semplice con tre bottoni, le maniche lunghe, il panciotto alto, non troppo aperto, e i calzoni né troppo stretti, né troppo larghi. Un abito, in somma, di taglio moderno, ma non esagerato.« Sarto: »Va bene, signore, sarete servito, quante tasche desiderate?« A. »Fatevi nella giacca anche due tasche interne e nei calzoni oltre alle due solite ancora una tasca posteriore e una piccola anteriore per l'orologio, giacché non porto sempre il panciotto. Per la fodera fate voi, soltanto le maniche vorrei foderate di seta. Quanto metterete in conto per spese e fattura?« Sarto: »Per la fattura cento cinquanta lire, le spese secondo la qualità.« A. »Va bene, quando sarà pronto il vestito?« Sarto: »Se avete premura, posso farvelo fra cinque giorni, oggi è lunedì, vi prenderò la misura subito, posdomani metteremo l'abito a prova, sabato di sera l'abito sarà bello e finito.« A. D'accordo. Ma siate di parola! Prendete cura di far l'abito in ordine, se ne sarò contento, mi farete ancora un soprabito e un cappotto.

Pri čevljarju. Dal calzolaio.

A. Ho bisogno di un paio di scarpe. Calzolaio: Le volete nere o gialle? A. Gialle, e fatele comode e forti. Mettete i tacchi di gomma, ma non troppo alti. — Pregho di risolvami queste scarpe. Mettete buone suole e una leggiera inchiodatura. Quando sarà pronta la risolutura? — Queste scarpe

mi stringono un poco, bisogna metterle in forma. Calzolaio: Avete ragione, mi paiono strette anche a me. Le metterò in forma per due giorni e vi andranno benissimo. A. Ditemi anche due paia di lacci, prego.

Vocaboli.

Raccomandare (priporočiti, vicino adv. blizu, prid. bližnji, il — sosed, dispiacere (spregatev kakor piacere) ne ugajati, accompagnare spremi, di nulla nikakor ne, lunghetto precej dolg, la manica rokav, il taglio kraj, esagerare (agero) pretiravati, la tasca žep, interno notranji, posteriore zadnji, poznejši, zadaj, anteriore sprednji, prejšnji, la fodera podloga, per la f. fate voi podlogo preskrbite vi, soltanto samo, vendar, foderare (fod-) podložiti, mettere in conto zaračunati, le spese izdatki (za reči, ki jih doda krojač, podloga, gumbi itd.) la fattura delo, pronto pripravljeno, izgotovljen, ho premura mudi se mi, fra cinque giorni v petih dneih, essere di parola biti mož beseda, prèndere cura skrbeti, l'ordine m. ed, il cappotto (zim-ska) suknja, il tacco pet, di gomma gumijast, l'inchiodatura žebli, mettere una leggiera inchiodatura lahko nakovati, stringere, stringo, stringi, strinsi, stringesti, stretto stiskati, tiščati (čevlji, obleka), mettere in forma na kopito dajati, benissimo izvrstno, il laccio zanka, petlja, trak za čevlje.

Parere zdeti se (glej XLVIII), p. r. parvi (narsi), paresti, parve (parse), paremmo, pareste, parvero (parsero), p. parso (paruto).

Apparire pojaviti se, prikazati se, pres. apparisco ali appaio itd. kot finisco ali kot paio, p. r. apparvi, apparvi in apparvi, apparisti, apparve, apparre, apparvi ecc. p. p. apparso.

Comparire pojaviti se (pred sodiščem) se sprega kakor apparire.

Sparire zginiti, pres. sparisco, p. r. spari, sparvi, p. p. sparito.

E. I. A. R. Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano

Schema della XIII. lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben mercoledì, 6-VIII-1941-XIX, ore 19.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za

LEZIONE TREDICESIMA

Passato prossimo

arrivare

sono arrivato, -a
sei arrivato, -a
è arrivato, -a
siamo arrivati, -e
siete arrivati, -e
sono arrivati, -e

essere

sono stato, -a
sei stato, -a
è stato, -a

vergognarsi

io mi sono vergognato, -a
tu ti sei vergognato, -a
egli si è vergognato
ella si è vergognata
noi ci siamo vergognati, -e
voi vi siete vergognati, -e
essi si sono vergognati
esse si sono vergognate

siamo stati, -e
siete stati, -e
sono stati, -e

A quella conferenza mi sono molto annoiato. — Si è macchiata d'inchostro. — Le giornate si sono allungate. — Ho sentito che sei stato malato. — Ho saputo che è arrivata. — Ha lasciato la famiglia ed è partito per l'America. — Mia sorella è tornata ieri. — Quante disgrazie sono accadute dall'anno passato! — La nave, colpita in pieno, è affondata. — È stato un bello spettacolo; ci siamo molto divertiti e siamo ritornati a casa soddisfatti. — Sono state punte senza alcuna ragione. — Buon giorno, cari amici, dove siete stati iersera? Siamo stati al teatro. — Sempre si è ricordato delle belle ore passate con lui. — Iersera mi sono coricato verso la mezzanotte, ma mi sono addormentato soltanto alle due; e stamattina mi sono levato un

pò tardi. — Non mi è possibile di venire per mancanza di tempo. — È scoppiato uno sciopero tra gli operai. — Vi siete guastato lo stomaco, perché avete mangiato troppi fichi. — Siamo partiti iersera e siamo arrivati stamattina. — È andato a letto per tempo e ha dormito tutta la notte.

Esercizio

Coniugate al passato prossimo le proposizioni seguenti: Non essere passato all'esame. — Essersi stancato col troppo lavoro. — Essere partito col treno e essere ritornato con la corriera. — Non essersi immischiato in quella faccenda. — Essere stato al caffè e aver bevuto una tazza di caffè e latte.

Radio Ljubljana

Četrtek, 7. avgusta 1941-XIX

7.30: poročila v slovenščini, 7.45: lahka glasba, v odmoru napoved časa, 8.15: poročila v italijanščini, 12.30: poročila v slovenščini, 12.45: simfonična glasba, 13: napoved časa — poročila v italijanščini, 13.15: Komunistična Glasbena stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: plošče — operetna glasba, 14: poročila v italijanščini, 14.15: Karabinjerska godba, 14.45: poro-

čila v slovenščini, 17.15: Radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom Draga Marjice Stjana, 19.30: poročila v slovenščini, 19.45: Vladimir Golob igra na harmoniko, 20: napoved časa in poročila v italijanščini, 20.20: slovensko predavanje, 20.30: koncert kontraltistke Franje Golobove in basista Tometa Petrovičiča (pri klavirju Marijan Lipovšek, ob 21: koncert violinista Karla Ruplja (pri klavirju Lucijan Škrjanec, 21.20: slovensko predavanje, 21.30: odlomki iz operet pod vodstvom

mojstra Petroviča, 22: italijanska glasbena produkcija pod vodstvom mojstra Prata, 22.45: pestra glasba, 22.45: poročila v slovenščini.

Z Gorenjskega

Zaščita planinskega cvetja. Kakor pravi celovški dnevniki, je bilo zadnje čase opažati mnogo prestopkov zakona o zaščiti divjega cvetja in ostalega rastlinstva. Posebne gorske straže bodo poslej nastopale strožje. Doslej so imele nalogo, da ljudi ne samo kaznujejo, temveč tudi poučijo, toda zaman. Cvetana v gorah, po gozdovih in travnikih je že močno razredčena in marsikatera cvetka je že docela iztrebljena. Zato je treba ljudem priporočiti, naj čim bolj varujejo planinsko floro.

Tujaki promet na Karavankah. Nemški listi poročajo: Da bi se planinarstvo na bivši meji med Koroško in Jugoslavijo spet razvilo, je državni namestnik na Koroškem odredil: Dostop na področja južnih pobočij Karavank, izveniši dalje v doline, kakor tudi dostop na severna in južna pobočja Kamniških planin in Jezerškega, izveniši doline, je dovoljen z izkaznico Alpenvereina za 1941 ali pa s posebno propustnico, ki jo izda okrajno policijsko oblast. Kdor pa se poda dalje v dolino, a nima posebne propustnice, bo kaznovan. Vsi nemški listi prinašajo poročila, da je Alpenverein prevzel v komisarstvo upravo 31 planinskih koč in domov. »Völkischer Beobachter« še posebno opozarja, da je področje Begunšice eden izmed redkih revirjev kozoroga.

Naloge obratovodij v podjetjih. Na Gorenjskem se od prilike do prilike vrstijo gospodarski sestanki. Nedavno je bil v Kranju sestanek industrije in se je 200 obratovodij zbralo v dvorani zvočnega idna. Med drugim je prišel politični komisar dr. Skalka. Okrožni gospodarski svetovalec inž. Winkler je predaval obratovodijam o temeljnih načelih nemške gospodarske politike, v katerih je vsa skrivnost velikih uspehov. Ta načela so: vzajemnost, vodstvo in disciplina. Obratovodij imajo nalogo, da gorenjsko prebivalstvo, ki je po rasi zelo sorodno nemškemu ljudstvu, spet privedejo nazaj k nemstvu. Zato je treba predvsem uvesti nemščino po vseh podjetjih. Zlasti pa je tudi treba uvesti čistost. Gospodarstvo v zasedenih krajih se mora docela prilagoditi gospodarstvu rajha.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službo, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. —1. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za ženske in dopisovanje se računa vsaka beseda po L. 1.—, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, takse —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Kampa, kam?

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Operna klet

posluje dalje in se pripravlja za obilen obisk. 13883-18

Službodob

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Gradbeni inženjer

za zgradbo cest obli. mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Govorim in pišem italijanščino«. 13960-1

Sprejem

mizarskega pomočnika za pohištvo in vajenca. D. Lancos, Wolfova ul. 12. 13932-1

Frizersko

pomočnik sprejme takoj J. Razinger, Tyrševa c. 84. 13937-1

Sprejemimo takoj

mizarja in tapetnika Generator delavnica, Tyrševa c. 13. (Figovec, levo dvorišče). 13957-1

Dojiljo

zdravo, sprejemimo takoj. Naslov vseh poslovalnic Jutra, pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Služba v Ljubljani«. 13946-1

Strojepisca

s perfektnim znanjem slovenskega in italijanskega jezika, iščemo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strojepisec«. 13943-1

RAPPRESENTANZE

importanti assumosni per vasta clientela Italia. Referenze di primo ordine. — Studio Tecnico Commerciale Rag. Carone — Avv. Cerillo — Cimarosa 84 — NAPOLI

ZASTOPNIKE

sprejemamo za širok krog odjemalcev v Italiji. Potrebna prvotina priporočila. —

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Slukarsko orodje

kompletno — in pohištvo, prodaj. Karlovič c. 9/II. 13938-6

Pisalni stroj

v kovčegu, še popolnoma nov, najnovjši model, prodaj. N. Gerovac, Kolodvorska 8, dvorišče. 13949-6

Automehanskega

sprejme takoj: Mehanična delavnica Šuštaršič, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče).

Enosob. stanovanje

za dve osebi iščem za takoj: Naslov pustiti v lekarni Tratin, Sv. Petra c. 33. 13948-21a

Sobo odda

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Sobo

v sredini mesta oddam za koncem. — Olga Gorjup, Kongresni trg 4/II. 13945-23

V centru oddam

mesečno sobo, eventualno z vso opremo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13934-23

Lepo sobo

s posebnim vzhodom, oddam eni ali dvema osebam. Šega, Ciril-Metodova 19, pritičje, levo. 13939-23

Tristanovansko

hišo manjšo, v centru, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cena 70.000 lire. 13951-20

Novo hišo

pravno, rabljeno, najmanj 80 KS, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lokomobil«. 13928-29

Pridelki

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Inkarnat deteljo

dobite pri SEVER & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 13950-33

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Laneno seme

in vsa ostala oljnata semena kupuje tovarna olja

HROVAT & KOMP.

LJUBLJANA, Tyrševa c. 1a/III. Tel. 23-03 in 29-01

Carta per posta aerea

Papir za lesta aerea

CARTELE da 50/50 fogli e buste BUSTONI da 10/10 formate QUARTINA BUSTONI da 10/10 formate OLANDINA RICHI DE TELA OVUNQUE LISTI po 50/50 komadov in kuvette VELIKE KUVETTE po 10/10 četrtinskega formata

VELIKE KUVETTE po 10/10 formata OLANDINA ZARTEVAJTE JIH POVSOD »LA NUOVISSIMA« VIA PORTAMEDINA 44 — NAPOLI

Oddam

eno sobo z dvema posteljami in eno z eno posteljo. Pletersnikova 26/II. 13953-23

Sobico

blizu kopališča Ilijije iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ves dan odsotna«. 13963-23

Sobe išče

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Opremljeno sobo

ali garsoniero, v bližini mestnega središča, išče gospod, večina odsoten iz Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ves dan mestne«. 13871-23a

Prazni veliki sobi

(70 m²), z uporabo kopalnice, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2 sobe«. 13940-23a

Stanovanja

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Višji drž. uradnik

isče opremljeno stanovanje tih ali šibih sob in kopalnice, z malo vrta, po možnosti na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Državni uradnik«. 13953-21a

Enosob. stanovanje

za dve osebi iščem za takoj: Naslov pustiti v lekarni Tratin, Sv. Petra c. 33. 13948-21a

Sobo odda

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Sobo

v sredini mesta oddam za koncem. — Olga Gorjup, Kongresni trg 4/II. 13945-23

V centru oddam

mesečno sobo, eventualno z vso opremo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13934-23

Lepo sobo

s posebnim vzhodom, oddam eni ali dvema osebam. Šega, Ciril-Metodova 19, pritičje, levo. 13939-23

Tristanovansko

hišo manjšo, v centru, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cena 70.000 lire. 13951-20

Novo hišo

pravno, rabljeno, najmanj 80 KS, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lokomobil«. 13928-29

Pridelki

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Inkarnat deteljo

dobite pri SEVER & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 13950-33

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Laneno seme

in vsa ostala oljnata semena kupuje tovarna olja

HROVAT & KOMP.

LJUBLJANA, Tyrševa c. 1a/III. Tel. 23-03 in 29-01

Carta per posta aerea

Papir za lesta aerea

CARTELE da 50/50 fogli e buste BUSTONI da 10/10 formate QUARTINA BUSTONI da 10/10 formate OLANDINA RICHI DE TELA OVUNQUE LISTI po 50/50 komadov in kuvette VELIKE KUVETTE po 10/10 četrtinskega formata

VELIKE KUVETTE po 10/10 formata OLANDINA ZARTEVAJTE JIH POVSOD »LA NUOVISSIMA« VIA PORTAMEDINA 44 — NAPOLI

Automehanskega

sprejme takoj: Mehanična delavnica Šuštaršič, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče).

Enosob. stanovanje

za dve osebi iščem za takoj: Naslov pustiti v lekarni Tratin, Sv. Petra c. 33. 13948-21a

Sobo odda

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Sobo

v sredini mesta oddam za koncem. — Olga Gorjup, Kongresni trg 4/II. 13945-23

V centru oddam

mesečno sobo, eventualno z vso opremo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13934-23

Lepo sobo

s posebnim vzhodom, oddam eni ali dvema osebam. Šega, Ciril-Metodova 19, pritičje, levo. 13939-23

Tristanovansko

hišo manjšo, v centru, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cena 70.000 lire. 13951-20

Novo hišo

pravno, rabljeno, najmanj 80 KS, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lokomobil«. 13928-29

Pridelki

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Inkarnat deteljo

dobite pri SEVER & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 13950-33

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Laneno seme

in vsa ostala oljnata semena kupuje tovarna olja

HROVAT & KOMP.

LJUBLJANA, Tyrševa c. 1a/III. Tel. 23-03 in 29-01

Carta per posta aerea

Papir za lesta aerea

CARTELE da 50/50 fogli e buste BUSTONI da 10/10 formate QUARTINA BUSTONI da 10/10 formate OLANDINA RICHI DE TELA OVUNQUE LISTI po 50/50 komadov in kuvette VELIKE KUVETTE po 10/10 četrtinskega formata

VELIKE KUVETTE po 10/10 formata OLANDINA ZARTEVAJTE JIH POVSOD »LA NUOVISSIMA« VIA PORTAMEDINA 44 — NAPOLI

Automehanske